

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENEK

Gene Inzeratom:

Enostopna politna vrsta
mali oglaš po Din 1-50 in
Din 2—, večji oglaš nad
45 mm višine po Din 2-50,
veliki po Din 5— in 4—,
oglaš v uredniškem delu
vrstica po Din 6—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri jutraj.
Poštnina plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6. III. Rokopis
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Naše bodoče delo.

Vsako gospodarstvo in sploh vsako de-
lovanje pozna gotova razdobja, ko je treba
obrniti pogled nazaj, pogledati pa tudi ne-
koliko naprej. Taka razdobja štejemo raz-
lično, kakor pač nanese potreba. Navadno
obsega tako razdobje čas enega leta.

Če pogledamo v preteklo leto nazaj,
moramo odkrito priznati, da je našemu de-
lu prineslo lepe uspehe. Od končnega svo-
jega cilja smo sicer še zelo daleč, a ta raz-
dalja nas ne sme plašiti, tem manj, ko vi-
dimo, da smo se mu približali za znaten
korak.

Dva velika dogodka minolega leta sta,
ki ju ne smemo prezreti. To je izid lanskih
državnozbornih volitev in pa slovenski ka-
toliški shod. Lanske volitve so dokazale, da
naše politično delo ni bilo zaman. Sloven-
ska misel je takrat visoko zaplapolala po
vseh Sloveniji in od mesta do mesta in od
vasi do vasi je odmeval klic po kolikor mo-
goče veliki slovenski politični, gospodarski
in kulturni samostojnosti. Ta vznesen polet
naše narodne samozvesti pa ni prišel čez
noč, ampak je plod marljivega in vztrajne-
ga našega podrobnega dela, ki je moralo
roditi svoj sad. Izid marčnih volitev je dej-
stvo, ki mora vsakega zavednega Slovenca
navdajati z opravičenim ponosom.

Toda najlepše politično delo je mrtvo
brez trdnje etične in moralne podlage. To
trdno podlago za naše bodoče delovanje
nam je ustvaril lanski slovenski katoliški
shod, ki nam je začrtal jasno pot za naše
bodoče delovanje. Ena največjih zaslug zad-
njega katoliškega shoda pa je, da nam je
odkrito in brezobzirno povedal, kaj je v
naših vrstah še pomanjkljivega in kje in ka-
ko je treba prijeti za delo, da bomo čim
prej in čim zanesljivejšo dosegli svoje ver-
ske, narodne in državne cilje.

Od katoliškega shoda začrtane smerni-
ce moramo upoštevati v prihodnjem letu s
toliko večjo verno, kolikor agilnejši in de-
lavnejši so tudi naši nasprotniki. Tudi od
svojih nasprotnikov se lahko marsičesa na-
učimo. Le pogledjmo, kako dela slovensko
liberalstvo s polno paro in kakšen delovni
program za propadajočo »demokracijo«
razvija dr. Žerjav v božični številki »Jutra«!

JDS namerava po celi deželi sistema-
tično organizirati razna predavanja in v to
svrhu nastavit deset potovalnih učiteljev
s stalno plačo. Ni dvoma, da bodo ti poto-
valni učitelji obenem tudi prvovrstni agi-
tatorji za pogubne ideje JDS! Dalje obeta
dr. Žerjav na navedenem mestu, da bo pre-
skrbel denar za izdajanje lepega števila ra-
znih brošur, pisanih seveda lepo vabljivo
in zapeljivo, toda kakšen duh bo vel iz teh
brošur, nam pove že dovolj ime inspiratorja
te misli. Jasno je tudi, da »Sokol«
ne bo mi-
roval in da bo delalo tudi »napredno«
učiteljstvo po svojih močeh na to, da naši ideji
kolikor mogoče zastavi pot.

Naši nasprotniki bodo torej porabili
mnogo truda, mnogo časa in mnogo denar-
ja, da v prihodnjem letu vsaj velik del slo-
venskega ljudstva odvrne od njegove prave
poti in ga zapeljejo na opolzko liberalno
stezo. Ali bomo mi vzpričo te zares obču-
dovanja vredne požrtvovalnosti, ki jo je kar
škoda, da ne služi lepšim in vzvišenejšim
ciljem, mogli in smeli držati roke navzkriž
in bomo mirno gledali, kako nam seje na-
sprotnik ljuliko med pšenico?

Ce delajo lahko naši nasprotniki s po-
dvojen silo, moramo delati mi s trojno. Da-
nes, ko stojimo zopet na tradicionalnem raz-
dobju, obračamo zato svoj pogled nazaj, na
katoliški shod, in obračamo svoj pogled na-
prej, na naše delo v prihodnjem letu. Konč-
na naša odločitev ni težavna: Na podlagi
smernic, začrtanih nam od katoliškega shoda,
moramo za vsako ceno naprej! Ne ope-
šati, ne odnehati, ne omagati, ampak vztraj-
jati! In ne samo vztrajati moramo, ampak
tudi napredovati. Napredovati seveda pred-
vsem na znotraj, ker pravo in zdravo živ-
ljenje kipi iz notranjosti in zunaj. Če bodo
vse naše organizacije, od najskromnejše po-
svojilnice in najrevnejšega izobraževalnega
društva pa tja do mogočnih naših Zvez de-
lale, se nam tudi v prihodnjem letu ni
treba bati ne nazadovanja, pa tudi ne po-
dvojenega dela naših nasprotnikov. Vztraj-
no naprej — to je naše novoletno voščilo in

Političen položaj v Belgradu.

Belgrad, 31. dec. (Izv.) Na dnevnem
redu je še vedno znani govor bolgarskega
ministrskega predsednika Cankova Belgraj-
ska politična javnost je zaradi tega govora
silno razburjena in vse pričakuje od naše
vlade kake energične poteze. Vlada se pa
še ni odločila za noben korak, ker naš po-
slanik v Sofiji g. Rakić še ni prišel v Bel-
grad. Razburjenje zaradi Cankovega govo-
ra je potisnilo v ozadje vse ostale politične
dogodke. Celo Radić je izgubil naenkrat vso
aktualnost. Listi sicer beležijo vse njegove
izjave po dunajskih listih, toda javnost se za
to nič ne briga, odkar je vlada izjavila, da

ga bo zaprla. Več zanimanja vzbujajo no-
tranje strankarske borbe. Za odstopivšim
ministrom dr. Jankovićem nihče ne žaluje,
pač pa vse ugiba, kdo mu bo prvi sledil.
Po vsi verjetnosti bo to sedanjí minister za
promet dr. Kojić, ki zavzema glede brodar-
skega sindikata isto stališče kakor Velizar
Janković. Govori se tudi o ostavki vojnega
ministra Pešića zaradi znanih afer glede
dobave orožja iz Francije. Razburjenje ra-
di Bolgarske pa izrabljajo Pašićevi pristaši
proti dr. Ninčeviću. — Vse te podrobnosti raz-
odevajo vso slabost in nestalnost sedanje
vlade.

Demokratsko zborovanje v Zagrebu.

Zagreb, 31. decembra. (Izv.) Včeraj
dopoldne se je vrtilo v Music-hallu že
dolgo napovedano zborovanje demokratske
stranke. Udeležba je bila precej znat-
na, ker je pričakovano narostje med
Pribečevićem in dr. Marinkovićem priva-
bilo na zborovanje mnogo radovednežev.
Zborovanje je otvoril ob 10. uri dop.
predsednik zagrebske demokratske orga-
nizacije g. Tomašić, ki je po kratkem po-
zdravnem govoru dal besedo Svetozarju
Pribečeviću. Pribečević je v dolgem go-
voru tolmačil politične dogodke prete-
klega leta od sestave radikalne homo-
gene vlade pa do sedanje krize na svoj
znani način, češ da so homogene vlade
dandanes v vseh državah nesmiselne, ampak
da so povsod na izmili koalicijske vlade.
S tem je jasno izrazil demokratsko naj-
bolj gorečo željo. Dalje se je jezil na se-
danjo vlado, ker vlada s pomočjo narodnih
manjšin, Nemcev in Turkov in obsojal
partizanstvo, ki pa ni nikdar tako lepo
cvetelo kakor baš pod njegovim režimom.
Nato je prešel na kombinacije o bodo-
nosti. Pri tej priliki se je seveda zaletel
tudi ob dr. Korošca zaradi njegove izjave,
da so tudi Slovenci narod, ki bi morali
uživati le pravice narodnih manjšin v dr-
žavi, če ta teorija obvelja (!). Da je mo-
goča ravnopravnost in enakopravnost tudi
med narodi, tega Pribečević seveda ne
razume. Svoj govor je Pribečević končal
z obširno razlago demokratske teorije o
samoupravi in tudi pri tej priliki ponavljal
svojo staro pesem o narodnem in držav-
nem edinstvu. Da je vse protivnike cen-

tralističnega režima tudi pri tej priliki
proglasal za sovražnike države, je pri
»državniku«
Pribečeviću kova samopo-
sebi umevno.

Za Pribečevićem je dobil besedo dr.
Voja Marinković, ki je med splošno po-
zornostjo obravnaval svoj samoupravni
načrt in poudarjal, da je bila demokratska
stranka pač leta 1921 proti reviziji usta-
ve, da pa se demokratska stranka ne ve-
že za vse čase, da bo proti ustavni reviziji.
Glavna stvar za demokrate da je
državno in narodno edinstvo.

Zbor delegatov, ki se je nato vršil,
je sklenil resolucije, v katerih se izraža
1. zaupnica Pribečeviću, 2. se sprejema
predlog Marinkovića o samoupravah v
načelu in 3. se sklene, da ne bodo odsej
mogli posamezni politiki začeti kakšnih
akcij na lastno roko. V stranki se ima iz-
vesti stroga disciplina in sklicati strankin
kongres v Belgradu. Obsoja se nadalje da-
njši režim in zahteva, da se čimprej skle-
ne zakon o agrarni in šumski reformi.
Kakor doznava naš dopisnik, so se dele-
gati posvetovali tudi o tem, kako bi se
odstranil od načelstva Ljuba Davidović.

Belgrad, 31. dec. (Izv.) Današnji listi
so prinesli obširna poročila o poteku de-
mokratskega zborovanja v Zagrebu. Po-
sebnega vtisa zborovanje v Belgradu ni
napravilo. Gotovo je, da zagrebsko zbor-
ovanje napetosti v demokratski stranki
ni ublažilo. Zaenkrat tli spor dalje. Odlo-
čitev bo padla na glavnem zborovanju
stranke.

sij in odstopov od rapalske pogodbe ne bo
mogoče priti do definitivnega rezultata.

OBČINSKE VOLITVE V OSJEKU.

Osijek, 31. dec. (Izv.) Pri včerajšnjih
dopolnilnih volitvah za občino je dobila
Hrvatska Zajednica 10 mandatov, HRSS
3, komunisti 2, oficijelni radikali 2, Proti-
čivec 1, demokrati 1, cionisti 1 mandat.

KAJ NAMERAVA RADIĆ?

Zagreb, 31. dec. (Izv.) Naš dopisnik
je izvedel, da Radić ne namerava odpo-
tovati z Dunaja v Ameriko, ampak se
vrne na Angleško, da tam nadaljuje svojo
akcijo. Na Dunaj je prišel, da se informira
o parlamentarni situaciji v Jugoslaviji in
obvesti svoje prijatelje o položaju v ino-
zemstvu. Opozicijski blok, je dejal
Radić, bi mogel uspeti, ako v demokratski
stranki zmaga Ljuba Davidović. Potem
bi bile mogoče nove volitve z geslom:
Sporazum med Hrvati in Srbi.

SNEŽNI ZAMETL

Zagreb, 31. dec. (Izv.) Iz Gospića ja-
vljajo, da je vsled snežnih zametov zveza
s severno Dalmacijo prekinjena. — Iz
Subotice poročajo, da je v severni Vojvo-
dini železniški promet prekinjen.

NOV ANGLEŠKI POSLANIK V MADRIDU

London, 31. dec. (Izv.) Sir Horace Rum-
bold je imenovan za poslanika v Madridu.

ZVIŠANJE TELEFONSKIH PRISTJBIN V AVSTRIJI.

Dunaj, 31. dec. (Izv.) Telefonske pri-
stopnine bodo zvišane s 1. januarjem. V pr-
vi coni znaša cena za razgovor 6000 kron, v
drugi 12.000, v tretji 20.000 in četrti na 28.

ATENTAT NA VLADNO PALAČO V HANOVURU.

Hanover, 31. dec. (Izv.) Policija je ugo-
tovila, da so zadnji atentat na vladno pa-
lačo uprizorili komunisti, ki so na povelje
stranke postavili posebne leteče kolone, da
vznemirjajo ljudstvo.

POVODENJ NA FRANCOSKEM.

Pariz, 31. dec. (Izv.) Iz vseh delov
Francije prihajajo poročila o povodnjih. —
Meuse in Seine še vedno stalno naraščata,

KJE SO NEMSKI UJETNIKI IZ PORENJA

Pariz, 31. dec. (Izv.) Nemških iz Po-
ruhrja odpeljanih ujetnikov niso prepeljali
na »hudičev«
otok (Guyana), ampak so za-
prti v Franciji.

EKSPLOZIJA SMODNISNICE.

Rim, 31. dec. (Izv.) Pri eksploziji smod-
nišnice v Montellu na Siciliji je bil ubit
gospodar in dva delavca.

Svetovni zunanje politični pregled.

V ospredju mednarodnega političnega
položaja stoji danes alijansa med
Francijo in Češkoslovaško. Pogodba ni objavljena niti je podpisana,
se pa v kratkem podpiše in od parlamen-
tov ratificira, obenem pa predloži Društvu
narodov. Zaenkrat izvedemo samo, da sta se
obe državi dogovorili čuvati mir na podlagi
verzajske, senžermenske in trianonske po-
godbe in gledate, da ne bi se v Nemčiji
ali na Ogrskem vzpostavili prejšnji dila-
stiji. Podrobnosti, kako naj se to izvaja,
niso znane, na vsak način pa bosta šle
odsej francoska in češkoslovaška zunanja
politika v isti smeri.

Mala antanta (Češkoslovaška, Jugo-
slavija in Romunija) sta s tem definitivno
privezani na kontinentalno politiko Fran-
cije, ki gre brez dvoma za tem, da po po-
sredovanju teh držav pride zopet v ožje
stike z Rusijo. Seveda ta stvar visi
še v zraku, ker se za prijateljstvo Rusije
poteguje tudi Anglija in Italija in ker so-
veti gledajo na zapadne velesile zgolj s sta-
lišča realnih političnih in gospodarskih in-
teresov in bodo bržčas lavirali med eno
in drugo skupino ter se z nobeno ne bodo
vezali za vsako ceno.

Močna zaslonba, ki jo je dobila Fran-
cija v mali antanti, bo imela za posledico,
da v Angliji pride tem gotoveje do vlade
delavske stranke. Ta utegne čim-
prej skleniti diplomatsko in trgovinsko
zvezo z Rusijo ter forsirati vprašanje raz-
čiščenja odnosov med Nemčijo in njenimi
zmagovalci. Zato bo rivaliteta med Fran-
cijo in Anglijo šla naprej. Sicer se Nem-
čija in Francija neoficijelno poga-
jati, kako bi spravili sporna vprašanja s
sveta, toda izgledi za sporazum niso baš
preveliki, ker bo Nemčija stvar zavlače-
vala, dokler se ne ustoliči v Angliji Mac-
donald. Tudi je treba pomisliti, da se L.
1924. vrše nove volitve tako za nemški ka-
klor za francoski parlament, ki morejo zelo
izpremeniti sedanjo politično fiziognomijo
teh dežel. Zlasti v Franciji ni izključena
večja izprememba, ker se tam ne priprav-
lja na naskok zaper Poincaréja samo Her-
riot, ampak tudi skupina sedanje večine,
takožvani millerandovi, na čelu jim po-
slanec Reynand. Ti imajo tudi glede Nem-
čije nekoliko drugačne nazore kakor Poin-
caré in streme v prvi vrsti za gospo-
darskim aranžmajem z Nemčijo, so pa
tudi politično mnenja, da Francija ne more
prenesti obenem sovražstva Nemčije in tih-
ga nasprotstva Anglije. Te kroge skrbi
padanje franka. Seveda je pozicija
g. Poincaréja jako močna in ne bo ravno
lahko ga strmoglaviti. Sicer pa igrajo tu
odzadaj tekmujoči bančni koncerni, kakor
pač povsod.

Okrepitev francosko-češkega razmerja
je sprožilo tudi vprašanje pritegnitve
Grčije v krog male antante, kar bi po-
stalo aktualno, kakor hitro bi se vrnil v
deželo stari prijatelj Francije, Venizelos.
Proti temu pa očividno dela z vsemi kripi-
li Italija, kar bi se dalo posneti iz
nadaljujoče se državljanske borbe v Gr-
rovani tudi v Belgariji, kamor

se je vrnil pri ne Kiril, o katerem pravijo — da je res — da bo delal razpoloženje proti Jugoslaviji.

Tudi Poljska je od francosko-češke alijanse zelo prizadeta, valed česar se ne čudimo, ako beremo o precejšnjem vzneirjenju, ki je nastalo v Varšavi, ko so čuli, da se je Francija orientirala odločno napram Češkoslovaški in da koke-tira z Rusijo. Za Poljsko je to vse kaj drugega nego prijetno, ker je Rusija njen neizprosn nasprotnik, kateri stremi za osvoboditvijo Ukrajincev in Belorusov izpod poljskega gospodarstva. Ako se Francija za to vprašanje desinteresira, je izguba vzhodnopoljskih krajev in dela Galicije slejkoprej neizogibna, ker je velika antanta le meje pač kot dejansko obstoječo priznala, ni jih pa garantirala. Zato se nekateri poljski krogi ozirajo po Angleški, laški listi pa se začnajo Poljski sumljivo dobrikati, ponujajo ji hegemonijo nad slovanstvom... Seveda nima Poljska od Anglije ničesar pričakovati, ako tam vzame krmilo v roke Macdonald, še manj pa Italije, in tako smemo po pravici reči, da je izmed vseh poveljnih novih držav Poljska v najbolj nezavidnem položaju ne samo v političnem, ampak tudi v gospodarskem oziru. Najbolji in edini izhod za to državo je, da se z Rusijo temeljito sporazume, kajti sicer čisto gotovo pride slejalprej pod dva mlinska kamna, ki sta že svojčas uničila njeno neodvisnost.

Kar se Bolgarije tiče, opažamo tam žalibog poslabšanje odnošajev napram Jugoslaviji. Brez dvoma ima tu svoje prste vmes Italija, ki liče po vsem svetu zavzemnikov proti Franciji in mali antanti, največ krivde pa nosi na tem Pašičev režim, ki zaneurja vsako priliko, da se Bolgariji približa. Cankov ni pozabil, da so mu iz Belgrada svojčas zapretili z intervencijo. V svojem ekspezeju 28. t. m. je Cankov dejal, da ima Macedonija pravico stremeti za svobodo in pravičnostjo. To se bo v Belgradu po pravici občutilo kot hudo izzivanje.

V krog, ki je po francoski politiki prizadet, spada tudi Mažarska. Toda ta država je v svojih političnih računih paralizirana po tem, da potrebuje mednarodnega posojila za svojo gospodarsko obnovo in bo morala začeti tudi z izplačevanjem reparacij. Na drugi strani bo Češkoslovaška skušala jo gospodarsko nase privezati tako kakor tudi Avstrijo. To je misel srednjeevropskega bloka, ki je Masaryk ni opustil, ampak vztrajno zasleduje dalje. Seveda tvori šovinizem mažarske plemiške klike tudi še nadalje nevarnost za resnični mir in sovražniki male antante tudi ne bodo držali križem rok, da preprečijo ustavitve češkoslovaškega zamisla.

Neka nova tvorba je italijansko-španski blok, ki ima namen znanjati vpliv Francije v Sredozemskem morju. Ta blok je imel zaenkrat bolj negativen uspeh, ker sta se Francija in Anglija proti njemu združili, kar se je pokazalo pri rešitvi tangerskega vprašanja. Pritegnitev držav Južne Amerike v ta blok pa je gola fantazija romantičnega kralja Alfonso

XIII., oziroma njegovega prijatelja generala Primo de Rivera, ki pri tem najbrž ni pomislil, kaj bi utegnile reči Združene države severne Amerike.

Severna Amerika se zadnje čase vedno bolj zanima za evropske zadeve. Dasi obstoja močna vez prijateljstva med vsemi državami anglosaškega plemena, se S. A. drži popolnoma neodvisne linije v svoji mednarodni politiki. L. 1924. nam prinese živahnijo udeležbo S. A. pri reševanju reparacijskega vprašanja in odplačevanja dolgov, ki jih imajo evropske države sploh. Tudi odločitev, ali vzpostavi S. A. zvezo s sovjetsko Rusijo ali ne, pade v tem letu. V zvezi z Anglijo se utegnejo Zedinjene države S. A. močno zanimati tudi za razoročevanje, ki ga bo Macdonald forsiral.

V splošnem se opaža na vsem svetu

Notranjepolitični razvoj v evropskih državah.

Najvažnejši notranjepolitični dogodek preteklega leta je uspeh delavske stranke pri volitvah za angleški parlament decembra 1923. Sicer ni dobila večine, toda je kot druga najmočnejša stranka Anglije spričo skoro nepremostljivega nasprotstva med liberalci in konservativci prišla v položaj, da prevzame vlado najmočnejše države sveta. Kot vladna stranka seveda ne bo mogla izvesti svojega socialnega programa v celoti, najbrže sploh le malo, toda bo brez dvoma še bolj utrdila princip demokracije, socialne pravičnosti in miru. Spričo zmage delavcev v Angliji, katerim se je pridružil velik in sicer najboljši del delovne inteligence, ostaneta laški in španski fašizem slejkoprej le epizodi v političnem razvoju poveljne Evrope in dokaz, da se kulturno visoko razvite države ne dajo vladati diktatorično niti v reakcionarnem, niti v boljševiskem pravcu. Fakt je, da vlada protidemokratska diktatura samo v najbolj nazadnjaških državah sveta (kar se ljudske izobrazbe tiče), to je v Italiji, Španiji in Rusiji.

Kaj bo z laškim fašizmom, je za enkrat še jalovo ugibati, dasi mu mnogi že prerokujejo smrt kakor jo prerokujejo še vedno tudi ruskim sovjetom. Značilno je pač, da je Mussolini po zmagi angleških labouristov zaključil italijanski parlament. Zdalj razmišlja, ali naj razpiše nove volitve, to je, ali naj diktaturo postavi na podlagi parlamentarne demokracije, ali ne. To se prvi, da zmaga fašizma na demokraciji poprišče ali sploh ni gotov ali pa da se vsaj boji močne opozicije. Žalibog laške opozicijske stranke niso imponujoče in tudi populari niso več to, kar so bili. Njihovo desničarsko krilo odkrito izjavlja, da bo šlo s fašisti. — Na Španskem si je pa dal Primo de Rivera svojo polnomočja od kralja kar podaljšati. — Na Ruskem je pač proti sovjetom med delavstvom samim močna opozicija, ker se je boljševisem močno prelevil in spoburžil, toda na dejanski in aktivni odpor spričo vedno močnejše zunanjepolitične pozicije sovjetov in njihovega brez dvoma uspešnega gospodarskega konsolidacijskega dela ni niti oddaleč misliti. Bil bi tudi prava nesreča za drželo in narod, ki rabi na seboj energične palice.

Težnja po globljem nasidranju miru in vzpostavitvi normalnega gospodarstva, različne so pač politične tendence, to je vprašanje, katera skupina držav naj v tem procesu ima prvenstvo. Vrh tega delujejo dalje po svetovni vojni razvneti in nepravilna nasprotstva. Končno hoče imeti tudi od miru največ dobička veliki kapital, ki medseboj konkurira. Vse to povzroča razne peripetije v tem razvoju, kolebanje in nova vzneirjenja, časih tudi nevarnost, da se zopet ne zaneti kje iskra konfliktu z orožjem. Vendar pa je zelo upravičeno upanje, da se čezdaljebolj bližajo utrditvi mirovnega stanja in boljšim gospodarskim razmeram. Veliko je v tem oziru odvisno tudi od notranje politike posameznih držav in od socialne zakonodaje.

ga dela ni niti oddaleč misliti. Bil bi tudi prava nesreča za drželo in narod, ki rabi na seboj energične palice.

V ostali zapadni Evropi pa je pač doprinešen dokaz, da si narodi ne puste dopasti diktature. Niti v Nemčiji, kjer bi spričo strahovite bede mogla po človeškem pričakovanju, bodisi monarhistična bodisi komunistična revolucija najlažje uspeti, so se vsi tozadevni pokuši mizerno izjalovili. Kakor se narodi boje samovladja komunističnega delavskega, ozir. voditeljskega, tako odklanjajo reakcije, ki vrh tega tudi nima nobenega idejega ozadja razun popolnoma negativnih, zastarelih ali praznih gesel: protizidovsko gonjo, sromantiko, vzpostavitev avtoritete najplemenitejših itd. itd. Zdi se, da ljudje čakajo, dokler ne dozori kakšna zares genijalna in plodovita državna koncepcija, ki bi se mogla urediti brez večjega nasilja, kriz in pretrseljav. S tem so v zvezi mnogo duhovna gibanja 20. stoletja, ki se upirajo bohotno razraščanju in bodo dejala signaturo bodočim desetletjem.

Sicer pa vlada precej povsod zlato telo, odeto v parlamentarno demokracijo, ki jo narodi trpe, ker ne more še nihče postaviti na mesto nje kaj boljšega. Sovjeti delajo dobre kupčije, Mussolini tudi; delovnim stanovom pa se tuka in tam golli slabo in zato so ljudje postali nezaupljivi in skoroda apatični napram vsem novim eksperimentom. V Franciji najbolj neomejeno vlada demokratska plutokracija, ki si je precej v lahki. Ore zato, katera skupina bo imela od kreditve evropskih razmer večji dobiček. Parlamentarno se ta reč imenuje borba med Poincaréjem in Millerandom, kar se tiče večine same. Zraven tega bi radi zlezli na vrh zopet bivši kombisti, svobodnomočniki pod vodstvom Herriota. Leta 1924. se odloči, kdo bo zmagal. Tudi v Angliji bo imela Labour Party hude borbe s plutokracijo, ki bo vse pokušila, da jo čimprej vrže iz sedla. Razloček med Anglijo in drugimi deželami je ta, da se v Angliji te borbe vrše v jako zmernih oblikah, pod direktivo nekih globoko ukoreninjenih etičnih načel in s šir-

ših vidikov, tako da mnogi danes prepoved sveta pričakujejo od Anglosaov.

Nek jako razveseljav pojav je naraščanje in okrepitvanje federalističnega gibanja po celim svetu. V Nemčiji predlaga Bavarska revizijo ustave v smislu federalizma. Flanci v Belgiji zahtevajo avtonomijo, Rusija se je končnoveljavo izoblikovala v zvezo federativnih republik, Anglija je zveza svobodnih domnionov, celo v Indiji imamo v Bengalu že avtonomistično parlamentarno vlado domačinov in v srednjeindskih provinciah se v Bombay pravkar obrazuje. Kolonije, ki se po verzajskem miru vsaj juridično ne morejo več smatrati kot last ene države, ampak stoje pod mandatoma, zahtevajo, da se njihova pravica po samoodločbi dejansko upošteva. V tem oziru imamo v letu 1924. pričakovati resnih stremiljenj po osvoboditvi. Silno močno je avtonomistično gibanje na Španskem. Po vsem svetu gre stremiljenje za politično samostojnostjo tudi najmanjše narodne skupine, ki naj bi bila v malimi in velikimi narodi, oz. državami v svobodni prijateljski zvezi in tesnih gospodarskih odnošajih, kolikor mogoče brez vsake omejitve.

Popolnoma mirno in normalno se razvijajo skandinavske države, ki tudi teže za zvezo med seboj.

Sirota Jerica.

(Novoletno razmišljanje državnega uradnika.)

Poleg mi je popela kraljica.
Nar. pomen.

In zaspa je sirota Jerica valed osem-moglosti ter gladi na grobu dobre mamice. — Blagodejni sen ji je napolnil dušo in erce z očarujočo blaženostjo. Zasnela je sladki sen božične noči o krasnih darilih pod bogato obloženim božičnim drevescem. Ni bila več sirota Jerica — ampak ugleden državni uradnik v krogu ljubljenskih svojcev, ki so jim šarela lica od sreče in zadovoljnosti. — Toda kratek sen — in sledeča mu groza! Od nekdaj je pribušal vihar in razpihal vaa bogata božična darila ter jih odnesel kdove kam. A namesto žarečih lic se je prikazala izza polomljenega božičnega drevesca čudna prikazen s dolgo belo brado. Ni bil sv. Miklavž, pa tudi ni bil hudobec — parkelj, vsaj ne navidezno. Vendar ta rogajoč se nasmeš na ustih in v rokah prikazni: v desni pasji bič, v levi pola papirja, na hrbtu pa ogromna bisaga, v katero so zginita vsa — siroti Jerici namenjena darila, — so vzbudili grozen strah siroti Jerici. Pa saj ona ni resnična sirota Jerica, temveč je le — državni uradnik. Jerica se tega živo in s globoko žalostjo v arcu in v duši tudi zaveda. Kaj pač hočejo te pomežikujobe, grozo vzbujajoče in v dno duše prodirajoče oči? Ki žgejo hujše nego razbeljeno bodelo. Jerica se hoče vzdigniti. Pasji bič ji švigne preko ramen čez pleča, ki jih jedva še pokriva oguljena košulja. — Z grozo se zave Jerica, da je skoro na pol naga in da ji zla mačeha ne privošči niti toliko, da bi si za silo ogrnila svoje ude. — Oj,

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Zeli vsem svojim cenjenim odjemalcem srečno in veselo novo leto

Litografija

Ici se priporoča za vsa
v tiskarsko, litografsko

1924

Ici v ločkemigratsko
siroko spadajoča dela.

Klišarna

Edmund About:

Kralj gora.

Iz francoščine prestavila K. Hafner.

I

G. Herman Schultz.

Tretjega julija letošnjega leta okoli šeste ure zjutraj sem zalival svoje petunije in slabe misli ni bilo v meni, ko sem zagledal, da je vstopil velik, mlad človek, ki je imel svetle lase, bil gladko obrat, pokrit z nemško čepico in okrašen z zlatimi očali. Sirok plašč iz lastinga je melanholično vihral okoli njega, kot plapolala jadro okoli jamborilka, ko veter piše. Rokavice ni nosil; na svojih čevljih iz surovega usnja je imel težke podplate, ki so bili tako široki, da se je okoli noge razprostrl ozek hodnik. V njegovem stranskem žepu, na srčni strani, se je pod svetlim blagom upodabljala v reliefu velika porcelanasta pipa. Še na misel mi ni prišlo, da bi bil vprašal neznanca, če je študiral na vseučiliščih v Nemčiji; postavil sem škropilnik na tla in sem ga pozdravil s prijaznim: Guten Morgen!

»Gospod,« mi je rekel francoski, toda z obžalovanjem vrednim naglasom, »ime mi je Herman Schulz; pridem iz Grčije, kjer sem bival nekaj mesecev in vaša knjiga je potovala povsod z menoj.«

Ta nagovor je napolnil moje srce s sladkim veseljem; tujčev glas se mi je zdel bolj blagoglasen kot Mozartova muzika in ozri sem se proti njegovim zlatim očalom s pogledom, ki je prekiplaval od hvalečnosti. Vi si ne morete misliti, prijazni bratec, kako mi ljubimo one, ki se potrudijo, da si razložijo naš temni govor. Jaz sam sem si večkrat želel bogastva samo zato, da bi lahko zagotovil rento vsem onim, ki so me brali.

Prijel sem prekrasnega moža za roko in sem ga posadil na našo boljšo vrtno klopi; imamo namreč dve. Povedal mi je, da je botanik in da je imel v Atenah nek opravke po naročilu hamburškega Rastlinskega vrta. Medtem, ko je izpopolnjeval svoj horbarij, je po svoji najboljši moči opazoval živali, deželo in ljudi. Njegovo priprosto pripovedovanje, njegovi kratki, pa vendar pravilni vpogledi so me spominjali nekoliko na način dobrodušnega Herodota. Izražal se je težko, toda s prisrčnostjo, ki je vzbujala zaupanje. Na te besede je polagal naglas človeka, ki je o tem, kar govori, popolnoma prepričan. On bi mi lahko kaj novega povedal, čeprav ne o vseh Atenah, pa vsaj o najvažnejših osebah, ki sem jih imenoval v svoji knjigi. Med pogovorom je izrazil nekaj misli, ki so se mi zdele resnične tembolj, ker sem jih pred njim že jaz sam odkril. Po preteku ene ure, odkar je vstopil, sva postala zaupna.

Ne vem, kateri od naš je prvi izustil besedo roparstvo. Potniki, ki so prepotovali Italijo, govore o slikarstvu, oni, ki so obiskali Anglijo, govore o industriji; vsaka dežela ima svoje posebnosti.

»Dragi gospod,« sem vprašal dragega neznanca, ali ste kaj srečali roparje? Mar je res, kar se trdi, da žive na Grškem še vedno tolovaji?»

»To je več kot res,« je odgovoril svečano. Jaz sam sem živel petnajst dni v rokah groznega Hadži Stavrosa, ki se imenuje tudi kralj gora; lahko govorim torej iz izkušnje. Če imate čas in če vas ne straši dolga povest, vam prav rad povem podrobnosti svojega prigodka. Vi lahko napravite iz tega, kar hočete: roman, novelo ali še boljše (stvar je namreč zgodovinska) en odstavek tej mali knjižici, kjer ste nakopili toliko zanimivih resnic.«

»Zares, preveč dobri ste,« sem mu rekel, »moji ušesi sta vam na razpolago. Vstopiva v mojo delavno sobo. Tam je manj vroče kot na vrtu, pa vendar bo duh resede in muškatskega graha prišel do naju.«

Sledil mi je zelo dobre volje in grdoč je žvižgal grško narodno pesem:

Kleff, črni oči, je stopal v dolino;
Njegova pozlačena puška je zvončala pri vsakem koraku.

Rekel je jastrebom: Ne zapustite me!
Za kosilo vam dam atenskega paša.

Vedel se je na divan, prekrizal nogu pod seboj kot kak arabski pripovedovalec, slekel svoj plašč, da se ohladi, prižgal svojo pipo in začel pripovedovati svoj dogodek. Jaz sem sedel pri svoji pisalni mizi in sem stenografiral po njegovem nareku.

Jaz sem bil vedno poln zaupanja, posebno do onih, ki so se mi tskali. Vsekolzi ljubozni tujci mi je pripovedoval tako nenavadne reči, da sem se večkrat vprašal, če se ne norčuje iz mene. Toda njegova beseda je bila tako odločna, njegove modre oči so me gledale tako pohlevno, da so moje nezaupne misli ugasnile še tisti hip, ko so se porodile.

Govoril je brez prenehanja do pol ene. Dva ali trikrat je prenehal, da si je iznova nažgal svojo pipo. Kadil je redno kot parni stroj. Vsakokrat, ko sem dvignil oči proti njemu, sem ga videl, kako je, miren in smehljajoč se, sedel sredi celega oblaka kot Jupiter v petem dejanju »Amfitrijona«.

Naznanili so nama, da je kosilo pripravljeno. Herman je sedel meni nasproti in lahki dvomi, ki so mi ružili preje po glavi, niso držali pod vtisom njegovega dobrega teka. Rekel sem si, da spremilja dober želodec redkokdaj slabo vest. Mladi Nemeč je bil preveč dober jedec, da bi mogel biti neodkrit pripovedovalec in njegova požrešnost mi je bila dokaz njegove odkritosrčnosti. Presenečen vsled te misli sem mu priznal, ko sem mu povedal, da sem

ko je bila še živa dobra mamica! Kako lepo in toplo krilo ji je prinesel Božič. A sedaj — pasji bič. Zgrudi se Jerica znova pod težo udarca in z vedno večjo grozo zre v smeri proti prikazni. — Krvavorodeče zažare na polji v leviči bradate prikazni črka za črko in sirota na tleh čita počasi: Re-d-uk-ci-ja! Smrtna zona obliva onemoglo siroto; zopet se hoče dvigniti, bežati, prositi. Zaman; liki mora jo tlačiti, daviti, duši grozna zavest resnice. In sirota omedli, pade v nezvest. — Pošast izgine in nekdo — morda oko postave — odvede ubogo siroto v bližnjo bolnico. In sirota sanja naprej: Na pragu bolnice stoji sam minister »narodnega zdravlja« in drži v rokah odlok, pisan z črkami, velikimi kakor bolnišnična vrata, št. 37.607, da se člen št. 112 zakona o civilnih uradnikih in drugih državnih uslužbenih glede brezplačnega zdravljenja v državnih bolnicah ne more uporabljati, dokler ni rešena finančna stran tega vprašanja. — Toda sirota Jerica je bolna, hudo bolna. Ona to ve, in ve tudi, da pravzaprav ni sirota Jerica, ampak državni uradnik in sicer v Sloveniji, ne doli kje. — A v bolnico je ne pusti minister »narodnega zdravlja«, ki drži v drugi roki odlok št. 36.866 s prav tako velikimi črkami, da se člen 112 službene pragmatike ne nanaša na bolnice v Sloveniji, ker se te ne vzdržujejo izključno v breme državnega budžeta. Toda Jerica je tako bolna! In tako bedna, pa tako revna in uboga. Nima, da bi si kupila staro krpo in staro zemljico. Hudobna mačeha jo samo podi izpod krova rodne hiše »voličke paste« — — —

Se enkrat se je v sanjah zazdelo siroto Jerici, da ji hudobna mačeha od daleč nekaj ponuja. Zasanjala se ji je, da ji hoče z nekako prezirljivo oholostjo in mrzkostjo vreči kos plesnivega — morda pepelnatega kruha, morda nekaj miloščine, morda celo kako nevoljno darilo potem, ko je vzel vsa lepa božična darila menda sam hudobec. Pa tudi ta zadnja slika sanj se je končala žalostno. — Hoteč vjeti to namišljeno miloščino, se je z zadnjo silo pojemajočega življenja dvignila sirota Jerica, nato pa končnoveljavno omahnila in izdihnila — — —

Zmrznila je med začetkom lepimi božičnimi — in končno tako hudimi nevoljnimi sanjami — na materinem grobu — sredi poletja.

• • •

Med tem pa so se veselo pasli ob državnih jaslih lepo rejeni volički in zobali najlepše pšenične pogače. — Povedati moramo namreč, da sirota Jerica — pa saj itak veste — ni nikdo drugi nego državni uslužbenec, ki mu huda mačeha peče iz pepela kruh; ki ga oblači tako, da se vidi skoz njega; ki mu vedno in vedno obeta, ne da pa ničesar, marveč bi mu najraje vzela še to, kar ima; ki mu pošilja popisane papirje v obliki redukcijskih dekretov; ki mu preti z bičem zakona o zaščiti države, če bi si upal tudi le v lastno pest nekoliko pokazati zobe; — ki... itd. Kaj bi pravil še več, saj vsi veste in čutite prebridko resnico, da je danes vsak državni uslužbenec velika sirota Jerica, prav tako, kakor ona v naši lepi, slovenski narodni pesmi. — Za novo leto želimo le, da bi našo mačeho tam doli že vendar in končno srečala pamet, da bi ne pobasala izpod našega božičnega drevesa prav vsega v svojo nenasitno bisago, ampak pustila tudi nam kosček užitnega kruha, če že meni, da mora sama požreti vso pogačo.

Vsem poštenim ljudem, zlasti pa ubogim sotrpinom želi srečnejše novo leto državni uradnik.

O preureditvi Avstrije po načrtih Franca Ferdinanda.

Med osebami, ki so živele v najbližji okolici nadvojvode Franca Ferdinanda, je živel največje zaupanje svojega gospodarja podpolkovnik Brosch (pade v svetovni vojni), ki je bil, dasi po poklicu častnik, izredno izveden v političnih vprašanjih. Publikacijo Broschevih memoarov pripravlja grof Polzer-Hodisch, kabinetni šef bivšega cesarja Karla. O vsebini te knjige podaja grof Sternberg (nekdanji poslanec dunajskega parlamenta) te podatke:

Franco Ferdinand je nameraval takoj po svojem nastopu izvesti državni udar in spremeniti ustavo Avstrije v tem zmislu, da bi se predvsem razbila prevelika moč Mažarov v državi. Mažare je hotel udariti posebno s tem, 1. da bi izsilil na Ogrskem splošno volilno pravico zlepa ali zgrda in tako omogočil nemažarskim narodnostim znatno zastopstvo v Pešti, in 2. da bi napravil konec vsem mažarskim aspiracijam na Bosno s tem, da bi Bosna došla pravico, pošiljati svoje zastopnike direktno delegacijo.

Na ta način bi dobili mesto dualizma neke vrste trilizem.

Delokrog delegacij je nameraval Franco Ferdinand znatno razširiti. Pripadle naj bi bile delegacijam razne važne agende dunajskega in peštanskega parlamenta. Posamezne narodnosti naj bi bile organizirane v državi avtonomno, pa zopet združene v delegacijah. (Kako naj bi se bilo to izvršilo v podrobnostih, o tem naš vir: Kärntner Tagblatt z dne 28. dec 1923 molči.)

Politične vesti.

+ Shodi SLS. Dne 30. dec. se je vršil v Kamnigori vrljo dobro obiskani zaupni shod SLS, na katerem je govoril poslanec Gostinčar o političnem položaju. Zborovalci-zaupniki so izrekli Jugoslovanskemu klubu in poslancu Gostinčarju popolno zaupanje. — Isti dan se je vršil v Kropi sestanek, kjer je poročal poslanec Gostinčar. Tudi tu so zelo številno navzoči zaupniki izrekli popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu in hočejo storiti vse, da se vrste naše stranke še pomnožijo. — Pri Sv. Heleni v Dolskem je imel poslanec Stanovnik dne 30. dec. po prvi sv. maši dobro obiskani shod. V dve uri trajajočem govoru je jedrnat in jasno očrtal delo Jugoslovanskega kluba za naše pravice, njegov boj za avtonomijo, ki slednjič mora priti. Pojasnil je tudi politično in gospodarsko stanje pri nas v Sloveniji in odgovarjal na stavljenja vprašanja poslušavcev. Vsi smo z zanimanjem poslušali izvajanja svojega poslanca in mu med splošnim odobravanjem izrekli zaupanje za njegovo delo, kakor tudi vsemu Jugoslovanskemu klubu. — V nedeljo, 30. dec. je priredila SLS v kamniškem okraju tri shode, v Blagovici, Krašnji in na Brdu. Na vseh treh shodih sta poročala posl. Janez Štrcin in urednik S. m. d. e. j. Na teh, zelo dobro obiskanih shodih se je pokazalo, kakor na Štefanovo na shodih v moravski dolini, da ljudstvo popolnoma umeva in odobrava politiko SLS in njene parlamentarne eksekutive. Laži in zavijanja nasprotnih listov niti najmanjše niso mogla omajati strnjene vrste SLS, marveč so jih samo okrepile. Moč, dosledno in načelno politiko Jugoslovanskega kluba volivci odobravajo in zahtevajo le, da se nadaljuje. V Blagovici je prišlo na shod tudi šest samostojnežev, ki so hoteli nagajati z medklici, naučenimi iz zloglasnega »Kmetijskega lista«, pa so do-

čeli se ni vmešala kaka napaka v Hermanovo povest. Jaz, kot izdajatelj knjige, sem bil gotovo tudi nekoliko odgovoren za njeno vsebino. Če bi izdal povest o kralju gora brez kontrole, bi to brezdvomno pomenilo prav toliko, kot da se izpostavim očetovskemu opominom Journal des Débats, zanikanjem atenskih časopisov in surovostim Orientskega opazovalca. Ta prosvitljivi časopis je že itak izšel, da sem pohabljen; ali mu je treba nuditi prilžnost, da me imenuje še slepca?

V tej zagati sem se odločil, da napravim dva prepisa svojega rokopisa. Prvega sem poslal nekemu verodostojnemu človeku, nekemu atenskem Grku, gospodu Patriotisu Pseftisu. Prosil sem ga, naj mi brez vsakega ozira in z grško priprostostjo pove vse napake mojega mladega prijatelja in obljubil sem mu, da ponatisnem njegov odgovor koncem dela.

Medtem, ko sem čakal na odgovor, sem podal delo radovednemu občinstvu. V njem nisem zamenjal prav nobene Hermanove besede in spoštoval sem najbolj velike nemožnosti. Takoj, ko bi začel popravljati mladega Nemca, bi že postal njegov sodelavec. Zato stopim ponižno v ozadje; njemu prepustim prostor in besedo; moje pero je izven dela: Herman je, ki vam govori, medtem ko kadi iz svoje porcelanaste pipe in se smeji izza svojih zlatih očal.

(Dolga sledi.)

Jasno je, da bi bila ta preureditev države zadela na najhujši odpor pri Mažarh. Zato je računal Franco Ferdinand tudi z možnostjo, da bo treba izvesti spremembo ustave morebiti tudi z vojaško silo. Imel je izdelan podroben načrt, kako naj bi se premestile in ojačile vse garnizije na Ogrskem, tako da bi bila v slučaju odpora Ogrska takorekoč — okupirano ozemlje.

Sestavljen je bil že manifest, s katerim bi bil takoj ob smrti svojega prednika Franca Jožefa napovedan narodom smernice za preureditev države. Pri tem manifestu je nekaj sodeloval tudi prof. Lammasch (zadnji avstrijski ministrski predsednik), ki mu je bila po Sternbergovih zatrdilih namenjena v Avstriji Franco Ferdinandova velika vloga in ki je imel velik ugled po vsej Evropi. Manifest bo objavljen v Broschevi zapuščini.

Vodilni krogi na Dunaju so bili prepričani, da Avstrija v dotedanji obliki ne more obstojati. Rešitev so videli nekateri v vojni, ki naj strahuje posamezne narodnosti v državi s tem, da pobije njihove soplemenjake v sosednjih državah, nekateri pa v tem, da se da narodom v okviru države večja svoboda in se tako paralizira iredenta iz sosedstva. Za vojno so bili baje zlasti Burian, Stürgkh in Bilinski.

Ironija usode je hotela, da je vojna res prinesla slično osamosvojitve narodov izven Avstrije, kakršno je hotel izvesti Franco Ferdinand v okviru Avstrije.

Toliko po našem zgornj omenjenem viru. Koliko je resnice na tem, to bo pokazala knjiga Polzer-Hodischeva, ki bo brezdvomno posvetila tudi v mnoge podrobnosti tega načrta.

bili take odgovore, da so se umaknili. Po shodu, ki mu je predsedoval predsednik Kmetijske zveze g. Bernard B e v c, so se začeli prerokati z našimi, pa so jim žene pokazale, kje je zidar pustil zanje izhod, kajpada na splošno veselost zborovalcev. Ta šestorica, katerih noben ni tamošnji domačin, je prišla iz drugih občin z namenom, da bi nagajala, pa jo je slabo izkupil. V Krašnji so bili po prvih neumestnih medklicah postavljeni na mrzlo, ker se niso hoteli pokoriti predsedniku in jim ni šlo za stvarno opozicijo, ampak za razgrajanje. Na Brdu se niso več upali pokazati, marveč so korakali precej poparjeni mimo. Gg. Lavrač iz Moravč, kovač Kokalj iz Vrhpolja in tuštanski grajšček Pirnat so se pri tej prilžnosti gotovo naučili, kako se je treba na shodih nasprotni stranke obnašati. Shod na Brdu, ki ga je vodil g. P o z n i č, je bil povsem nemoten, na vseh treh shodih pa navdušenje zbranih veliko. Na vseh je bila sprejeta popolna zaupnica Jugoslovanskemu klubu in resolucije proti izvajanju kuluka, proti previsoki davčni obremenitvi Slovenije in za odpravo trdot v vojaškem zakonu. — Pri Sv. Križu pri Litiji je v nedeljo jutraj po prvi sv. maši imel lep shod poslanec K r e m ž a r. Vključ silnemu mrazu je došlo na zborovanje številno množico fantov, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem poslančevim. Kljub težkim razmeram, v katere je centralizem vrget ljudstvo, so trdno odločeni vztrajati do zmage. Shod je v celem obsegu odobril politiko svojih poslancev. Po govoru se je razvila iskrena razprava, v katero so posezali razni volivci in pokazali popolno enodušnost s poslanci.

+ Strmoglavljeni malik. Od osvobodjenja dalje je ležala demokratska stranka na trebuhu pred centralizmom. Ta je bil njen bog. Zažigala mu je kadilo kot edinoveličavnemu varuhu narodnega in državnega edinstva. Sestavila je v njegovo čast ustavo in zahtevala prisego nanjo. V duhu te ustave je uzakoniła tudi »samoupravo« pod kuratelno belgrajskih ministrov. Kdor se temu ni uklonil, je bil sovražnik države, avstrijakant in »tuji plačnik« v službi Dunaja ali Rima. Kruto so pele v imenu svetega centralizma pod Pribičevićem batine na Hrvatskem. Policajdemokracija je v obrambo centralizma hotela celo zakon o zaščiti države razširiti na vse opozicijske stranke in Pribičević je večkrat s tem grozil svojim nasprotnikom. »Jutro« je dan na dan sipalo ogenj in žveplo na avtonomiste in vse, ki bi le količkaj hoteli izpremeniti na ustavi in demokratski »samoupravi«. Zdaj po Markovičevem načrtu pa piše »Jutro«: »Če se demokratski načrt izvede, je konec centralizma ter tudi konec vseh nesreč, ki iz njega izhajajo.« (30. decembra 1923.) — Tako se je »Jutro« po petih letih kar čez noč izpreobrnilo k stališču SLS! Preje nas je neprehoma napadalo, ker smo centralizem označevali kot vir vseh nesreč v državi, češ da ni kriv centralizem, ampak naša »avstrijakantska mentaliteta«, naša »rimsko orientacija«, naš »defetizem«, naša »želja po razpadu Jugoslavije«, naše »sovražstvo do Srbov in do močne države« itd. itd. Zdaj smo dobili mi prav in »Jutro« je obsodilo ljubljene centralizem na smrt. Čemu se je neki pet let borilo zanj kakor lev za mladico? Čemu toliko let političnega kaosa, policijskega preganjanja, krivic in razburjenj ter divjih borb? Čemu toliko let nezasišane korupcije, ki je cvetela pod zaščito centra-

lizma? Čemu izmозgavanje Slovenije in Hrvatske v duhu centralizma? Pet let so ti ljudje pomagali s centralizmom upropasti državo, posobič pa Slovenijo, dokler se niso vsaj nekoliko izpametovali. Zdaj, ko je vse do tal skorumpirano in opljačkano, mečejo še demokrati svoj kupček prsti na grob centralizma, češ, naj mu bo večni mir in pokoj! Toda tako lahko se ne bodo odkupili! Centralizem je njihov stvor, demokrati so ga rodili in vzgojili in oni s samostojnimi Pucijevim priveskom nosijo glavno krivdo na vseh njegovih zlih posledicah. Zato bo jugoslovansko ljudstvo, vsaj v prečasnih krajih, obenem s centralizmom zasulo z lopato tudi JDS, z grešnim otrokom tudi pregrešno mater.

+ Likvidacija pokrajinske uprave v Bosni. Kakor drugod je vlada v zadnjem času tudi v Sarajevu začela pritiskati na pospešenje likvidacije pokrajinske uprave. V najkrajšem času se razpusti kmetijski oddelek in razni finančni oddelki. Po prvotnem načrtu naj bi najzadnje likvidiral oddelek za socialno politiko, da ne nastane škoda za razne socialne zavode in ustanove. Sedaj je pa vlada v tem oddelku proti vsem pričakovanjem izvedla tako temeljito redukcijo, da od 25 nameščenecv ostalo na svojih mestih samo še 5. Kako naj ti sedaj obvladajo delo, vlado očividno ne briga.

Dopisi.

LEP USPEH NAPREDNE KONCENTRACIJE PO DEZELI.

Občinski dolg, ki ga je zapustilo napredno gospodarstvo napredne večine v občinskem odboru na Rakeku, je danes glavni predmet razgovorov med občani. Dolg je sicer poravnal, toda to je vprašanje, kdo ga je in kako poravnal. Še važnejše pa je, kako je sploh mogel nastati ta ogromni dolg 32.000 lir (danes okrog 400.000 Kt) Pomisliti je treba, da je občinski odbor v bližnji Planini med vojno tako gospodaril pri aprovizaciji, da je napravil dobiček in ima občina dobrih 150.000 kron naložnin in dobiva zanje lepe obresti, dočim je moralo po znani izjavi samega sedanjega naprednega župana naše občine plačati od naprednega župana Belleta napravljene dolg »ljudstvu«.

Torej v Planini lep dobiček za vso občino, pri nas pa — ogromen dolg, ki ga je plačalo »ljudstvo«, to je tisti ljudje, ki so bili tekom vojne navezani na občinsko aprovizacijo! Kakšna razlika v gospodarstvu v Planini in kakšna v občini Rakek! Toda tam v Planini je gospodaril odbor, ki je bil v istem vojnem težkem času po veliki večini »klerikalne«, dočim je bil po izjavi župana Steržaja v občini Rakek od l. 1910 dalje »po večini napredne«. Kakšni gospodarski ženjži so morali biti med vojno v »klerikalni« večini občinskega odbora v Planini, kakšni »ženjžije« pa v napredni (!) večini občinskega odbora občine Rakek, kjer so dovolili gospodariti naprednemu županu tako brez računa, da je prišlo do ogromne svote 32.000 lir občinskega dolga. Ako g. župan Steržaj (ki je spadal tudi med to »napredno« večino odbora v rakovski občini) v svojem Poslanem v »Jutro« (15. dec.) skuša opravičiti napredno gospodarstvo svojega »naprednega« tovariša z besedami, da je isti županov v vojnem času ter v tem prvem letu italijanske okupacije, t. j. v težkih časih, potem vprašujemo v imenu ljudstva, ki mu je »napredna večina« v občini Rakek naprtila poseben aprovizacijski davek, da je mogla pokriti dolg 32.000 lir: »Kako ste gospodaričili? Zakaj niste napravili mesta dolga toliko dobička, kot so ga napravili v občini Planini? Zakaj smo morali plačevati mi, ubogo ljudstvo, mesto tistih, ki so imeli dolžnost paziti na gospodarstvo župana? Dolžnost pa je imela paziti na gospodarstvo župana tista večina, ki ga je izvolila in postavila na podlagi občinskih volitev l. 1913. oziroma 1914. za občinskega gospodarja, t. j. župana. Dolg bi bila morala povrniti občini ta »napredna večina« v občinskem odboru, ki je edina odgovorna za napredno gospodarstvo v občini Rakek! Kdo je spadal k tej »napredni« večini? Gg. Repič, Domicelj, Steržaj, Gnezda, Ribarič itd. Kdo je varoval svoje osebne interese bolj kot pa interese ljudstva, gospodje iz »naprednega bloka«, iz tistega bloka, ki je l. 1913. in 1914. šel v boj proti klerikalni večini, po skupnem dogovoru med liberalci in soc. demokrati postavil za župana osebo sicer dobrega, v gospodarskem oziru pa popolnoma nesposobnega človeka? Kdo je skrival, da je plačalo ljudstvo napravljen dolg ne pa močje iz »napredne« večine, ki so edini odgovorni za »napredno gospodarstvo« naprednega župana nele svojim volilecem, ampak vsemu ljudstvu brez razlike strank, ker je moralo brez razlike tudi pri revnem kruhu plačevati — posledica vzornega gospodarstva napredne večine v občini Rakek?

Kako so varovali »ljudske korist« zastopniki proletariata v občini Rakek, socialistični občinski odborniki, to pa je vprašanje zase, na katero bi morali odgovoriti tisti, ki so jih volili v občinski odbor — pristaši soc. demokracije iz l. 1913. in 1914.

Stoji pa trdno po desetih letih gospodarstva »napredne« večine občine Rakek to, da je plačalo grehe svojih občinskih »naprednih« očetov prav tisto ljudstvo, ki — nič nimajo ali pa le malo, namesto tistih, ki kaj imajo! To je res prav »lep uspeh napredne koncentracije«.

za trenotek dvomil o njegovi poštenosti. Odgovoril mi je z angelskim smehljajem.

Preživel sem dan v prijaznem razgovoru s svojim novim prijateljem in nisem tožil čez dolga. Ob petih zvečer je ugasnil svoj pipo, ognil svoj plašč in mi stisnil roko, želeč mi z Bogom. Odgovoril sem mu: »Na svidenje!«

»Ne,« je odgovoril, odkimajoč z glavo; »odidem še danes ob sedmih z vlakom in ne smem upati, da bi vas še kdaj videl.«

»Pustite mi vsaj svoj naslov. Jaz se še nisem odpovedal veselju do potovanja in morda pridem kdaj mimo Hamburga.«

»Zalibog niti sam ne vem, kje si bom razpel svoj šotor. Nemčija je prestrana in nikjer ni zapisano, da ostanem hamburški meščan.«

»Ampak, če izdam vašo povest, vam moram vendar poslati en izvod.«

»Ne trudite se zato. Ko bo knjiga izšla, bo takoj razstavljena v Lipskem pri Wolfgangu Gerhardu in jaz jo bom bral. Z Bogom!«

Ko je odšel, sem še enkrat pazljivo prebral povest, ki mi jo je narekoval; v njej sem našel nekaj neverjetnih podrobnosti, ničesar pa takega, kar bi nasprotovalo temu, kar sem videl in slišal tekom svojega bivanja v Grčiji.

Kljub temu pa se me je v trenotku, ko sem hotel dati rokopis v tisk, polotil dvom,

bratije na delu — v gospodarskem oziru, v listem oziru, ki je živce današnjega težkega življenja. Napravili smo te vrstice zato, da se do temelja pojasnijo razmere v rakovski občini, ki so prav značilen primer razmer v krajih, kjer je ljudem v prvi vrsti za to, da vržejo obila »ta črnc, proklete klerikalce, da je svari len zglede občinske politike našega ljudstva, ki se da za nos voditi zastopnikom »napredne misli, pa bodaj tudi, če tvori za kader 1/2 prištejevo »samostojne stranke. Zakaj tudi letos kakor pred desetimi leti se je ustvaril en občinske volitve »napredni blok v občini Rakov v glavnem za to, da se vrže obila »črni rimski klerikalizem, češ: »Glavni strateški cilj »napredne vojske je bil: »predor klerikalne fronte« (»Jutro« 20. nov.).

Prav tako kot pred desetimi leti so isti ljudje agitirali tako kot piše »Kmetijski list« 21. nov., češ, da je bil »napredni blok« ustvarjen v prvi vrsti iz »kmetijskih gospodarskih ozirov« in da je zato bil »četrtina samostojnih volitev« oddala svoje krogljice »naprednemu bloku«, ki mu je bil nositelj župan Steržaj, priateš SKS.

Ne vemo, kako bo izgledal predor klerikalne stranke v novem občinskem odboru »naprednim gospodarstvom«. Sodimo pa, da bi bilo boljše ne bo kot pod prejšnjo »napredno občinsko regiranco«. Sicer pa doslej še ni rešen rekurz proti občinskim volitvam dne 18. novembra in pa — počakajmo, kaj vse odkrije proces med občno in udovo Belle, radi listega dolga 32.000 lir.

Primorske novice.

»Sadovi nasilnih občinskih volitev v Istri. Ob zadnjih občinskih volitvah v Istri so fašisti z nasiljem spravili v občinske svete ljudi, ki so pljunili na svoje poštenje in postali čez noč Italijani. Za druge sposobnosti svojih kandidatov se fašisti niso brigali. Posledice niso izostale. Vlada je morala razpuščiti občinske svete v Tinjano, Pozinu in Brijuni in imenovati komisarje, ker je šlo gospodarstvo čisto rakovo pot. Sicer pa ob današnjih gospodarskih razmerah v Istri tudi najboljši občinski zastop težko kaj opravi.

»Položaj v Istri. Polagoma se uverjajo tudi istrski Italijani, da tako kakor sedaj ne more iti več dalje, ako naj Istra popolnoma propade. Puljska »L'Azione« z dne 22. m. m. se je osokolila do naslednjih izjav: »Prefekt se je vrnil iz Rima, a ni prinesel ničesar konkretnega razen lepih besed in mnogih obljub raznih ministrstev. Žal mu je, da moramo za novo leto ponuditi tako žalosten dar Istri, ki se si od tega prefektovega potovanja obetali mnogokaj. Prefekt, to priznamo po pravici, se zaradi stvari same in iz ljubezni do te dežele s čudno vztrajnostjo trudi noč in dan, da prepriča svojo osrednjo vlado, kako razmere v Istri postajajo jako zle in kako nujno bi bila potrebna radikalna pomoč. Spomene, telegrami in ustnena poročila, ki jih je prefekt pošiljal vladi, da jo prepriča o našem nevdolžnem položaju, niso nič koristila. Vlada pa se še nadalje dela, kakor da o tem ničesar ne ve, dasi ni skopa z obljubami — ki se pa nikakor ne izpreminjajo v dejanja. Razbojništva, ki se v Istri množijo, jako jasno govore, v kakšnih duševnih razmerah se gibljemo. Če samo to bi moralo vlado nagneti, da kaj stori za nas. Razširjena brezposelnost je kakor nevihta, ki se zbira nad našo glavo. Nihče ne izvršuje javnih del — niti vlada niti pokrajina niti posamezniki. Vse počiva in umira. Najmanj desetstot oseb je brez posla in brez kruha. Vse to ljudstvo je lačno in ogorčeno, ker ni upanja, ki bi ga dvigalo, a sedanja zimska in meglena doba ga še bolj poživiljuje. V teh razmerah gorja in obupa se vkorenjuje zločinstvo, ki se strašno širi. Družinski oči, ki ne more najti zasluzka, ki nimajo nobene pomoči ne tolažbe, mora četudi je pošten, postati tat, ko posluša krik dece po kruhu.« — Svoj članek zaključuje list: »To je, kar smo hoteli odkrito povedati, ne da bi kaj zamolčali. Sedaj naj se svobodno vsujejo na nas vse strele. Življenje Istranov nam je dražje nego mir. Na povke, ki jih ne bo manjkalo, in na zbadanja bomo odgovorili s smehljajem na ustah.«

Štajerske novice.

»Narodno-gospodarska tečaja na Štajerskem. Slovenska krščanska socialna zveza za Štajersko je priredila za mladeniče in može dne 27., 28. in 29. decembra dva poučna tečaja in sicer enega v Celju, drugega pa v Mariboru. Tečaj v Celju je vodil poslanec dr. Korošec, ki je imel tri predavanja. Mariborski tečaj je vodil poslanec dr. Hohnje, ki je obenem imel štiri predavanja. Predavali so še v Mariboru gg. dr. Capuder, dr. Kotnik, poslanca Pušenjak in Vesenjak, odvetnik dr. Leskovar, ravnatelj semenišča Mirt, revizor Barle in strankin tajnik Kranjc. V Celju so govorili poleg dr. Korošca še gg.: dr. Jeraj, dr. Holžar, dr. Ogrizek, dr. Rakun, poslanec Kremžar, dr. Basaj, dr. Mirko Božič in tajnik Munda. — Udeležencev na obeh tečajih je bilo okrog osemdeset.

»Organizacija SLS v mestu Maribor priredi v času od 6. do 13. januarja vsak dan v vseh mestnih okrajih shode. Obenem se vršijo občni zbori okrajnih odborov SLS za vseh net okrajev.

»Človekoljuben sklep okrajnega zastopa v Mariboru. Dne 27. dec. je okrajni zastop mariborski sklenil, da svojim uslužbencem izplača 13. mesečno plačo kot novoletni priboljšek. Na predlog poslanca Fr. Zebota se je tudi vsem okrajnim cestarjem nakazala 13. mesečna plača. S tem človekoljubnim činom so pristali SLS v okrajnem zastopu pokazali, da imajo čut prave socialne pravičnosti. Vse to je tudi dokaz, da bi z uvedbo avtonomije Slovenci za trpeše slovenske brate imeli srce, kar se o Pašičevih korupcionističnih centralistih ne more reči.

»Shod delavstva, ki je organizirano v SLS, se je vršil na Stefanovo v dvorani hotela »Triglav« v Ljutomeru. Na shodu je govoril o položaju s posebnim uzirom na delavske interese narodni poslanec Fr. Zebot. Posebno številno so bili zastopani vinčarji iz Ljutomera in okoljskih župnij. Na Cvenu pri Ljutomeru imajo poljedelski delavci in mali posestniki dobro organizirane svoje vrste.

»Za spiritalna mariborske bogoslovnice je imenovan kaplan iz Hajdine pri Ptuj g. Alojzij Skuhala. Župnijo v Mali Nedelji je dobil tamošnji provizor g. Čemažar. — Na župnijo pri Zg. Sv. Kungot je bil instaliran tamošnji provizor g. Magdič.

»V Ptuj je 29. decembra po dolgi, mučni bolezni umrl prof. Davorin Beranič v 45. letu svoje starosti.

»Iz Trbovelj se nam poroča: Kakor vsako leto, je tudi letos trboveljska občina vsem svojim uslužbencem izplačala trinajsto mesečno plačo. S tem je bilo slednjim, vsled vedno naraščajoče draginje mnogo pomagano, za kar gre g. gerentu iskrena

»Napad na Götzevo dvorano v Mariboru. Včeraj med prvo in drugo uro zjutraj so dosedaj neznani storilci napadli Götzevo dvorano, kjer bi bila imela biti snoči Silvestrova veselica nemškega »Männergesangsvereines«. Naenkrat se je zaslislala močna eksplozija, ki je razbila precej šip in napravila tudi precej škodo na drugih objektih. Vrata, ki vodijo iz Prešernove ulice na dvorišče poslopja so našli odprta. Na vratih so ubili šipo in vrgli skozi odprtino v dvorano eksplozivno snov. Policija je mnenja, da je bila eksplozivna snov ekra-

ziti ali pa nitroglicerina. Sledoviške bombe se niso našli nikjer. Prireditelj »Männergesangsvereines«, proti kateri so Slovenci ogorčeno protestirali, je bila s tem onemogočena. Tudi ples gasilnega društva dne 6. januarja se ne bo vršil. O storilcih ni doslej nobenega sledu. Policija vodi energično preiskavo, ki pa doslej še ni ničesar dognala.

»Božičnica katoliške mladine v Mariboru se vrši na Novega leta dan. Na spouedu je govor, petje, deklaracije, dve šaloigr, lahka atletika in razdelitev božičnih daril.

»Zimski koncert Glasbene Matice v Mariboru se vrši 15. januarja l. 1924.

»Prebrisan tat. V St. Vidu pri Ptuj je Vinko Staklas iz Leskovca, že večkrat predkaznovan tat, izvršil na tamkajšnji pošti precej originalno tatvino. Poštariči, ki je v tem kraju šele par dni, se je predstavil kot poštar Horvat iz Leskovca ter jo prosil, naj mu izroči pošto torbo za Leskovec. Ko je torbo dobil, jo je odprl in vzel iz nje par pištol, nato pa odšel. Poštariča je opazila tatvino šele takrat, ko jo je nato opozoril poštni sluga. Nepoštejnaka je orožništvo zaprlo.

»Nesreča v Zidanem mostu. V cementni tovarni v Zidanem mostu se je dogodila dne 28. decembra velika nesreča. Zidarju Ivanu Cvetku so padle na glavo štiri železne cevi in ga na mestu ubile. Ena od cevi je padla na nogo delavcu Jazbecu in mu jo zlomila. Ubiti delavec Cvetko zapuša ženo in 4 neprebrljene otroke.

»Tvorcnica glicerina. Tovarna mila »Zlatotorg« namerava v kratkem začeti z izdelovanjem glicerina. Gradi se potrebne objekte. Produkcija bo lahke krila potrebe cele države.

»Tihotapstvo s kokainom. Mariborski policiji se je posrečilo odkriti dobro organizirano tihotapsko družbo, ki je trgovala na veliko s kokainom in saharinom. Glavna centrala je bila v Ljubljani. Policija je aretirala v Ljubljani nekega Sitarja, ki je bil vođa in organizator družbe, v Mariboru pa dve natakariči, pri katerih so našli precej kokaina in saharina. Kokain so dobivali iz Avstrije in ga pošiljali v Zagreb in druga mesta. Imen aretiranih tihotapev policija v interesu preiskave še ni objavila.

Srečno in veselo novo leto!

Uredništvo in uprava.

Uredba o razvrščanju železničarjev.

Iz Belgrada smo dobili poročilo, da je v ministristvu za promet dogotovljena uredba o razvrščanju državnega prometnega osebja, ki mora biti po členu 195 zakona o državnem prometnem osebju objavljena najkasneje dne 1. januarja 1924. Obenem pravi poročilo, da zastopniki osebja in organizacij nele niso bili pritegnjeni k sodelu, temveč, da tudi že dovršene uredbe niso dobili v pogled, dasi je to svojčas gospod minister za promet dr. Velizar Janković obljubil. Še o pravem času svarimo g. ministra za promet, naj uredbe ne izda, preden zastopniki osebja, ki mu je uredba namenjena, ne dajo o njej svojega mišljenja. Kakor osebje odklanja zakon o državnem prometnem osebju kot nesprejemljiv, tako bo odklanjalo tudi uredbo, o kateri brez sodelovanja osebja ni pričakovati, da bi bila sprejemljiva.

Gospodu ministru za promet smo dne 30. decembra 1923 poslali o stvari tole brzojavko:

»Pokrajinsko združenje jugoslovanskih narodnih železničarjev v Sloveniji najodločneje protestira proti nameri, izdati uredbo o razvrščanju prometnega osebja brez sodelovanja njegovih zastopnikov in organizacij. Kakor odklanjamo pragmatiko, ki je izšla, ne da bi se bili poštevali predlogi osebja, odklanjamo tudi vpoštevati uredbo, ki bo izšla, ne da bi imeli železničarji poprej priliko, dati o njej svoje mišljenje in predloge. Vse osebje je nad takim postopanjem ogorčeno in se ne bo plašilo seči ponovno po protestih najjačje vrste.«

Pokrajinski odbor združenja jugoslov. narodnih železničarjev, Ljubljana, Gradišče 7.

Dnevne novice.

»Oglase v »Slovenec« računa uprava odslej po novem, na glavi lista razvidnem tarifu. Vsak, kdor namerava oglaševati v »Slovenec« naj poprej zahteva od uprave, da mu pošlje novi cenik in natančen popis oblika, oziroma velikosti, ne pa številni besedi.

»Cena posameznim številkam »Slovenec« je vsak dan razvidna na čelu lista. Do vstevši 6 strani veljajo posamezne številke po 1.50 Din, 8 in več strani pa po 2 Din.

»Slovenec« velja počenši od 1. januarja za vse kraje v naši državi po 20 Din na mesec, polletno 120 Din, za celo leto na

Ljubljani. Če je zavil po klenku proti razdrtem mostu. Šofer zapazi v zadnjem trenutku nevarnost in zavije v stran. Le njegovi spretnosti se imajo zahvaliti vsi trije, da niso postali s avtomobilom vred trtev Ljubljane. — Vidli se, kako potreben je ta most popravila, za katerega Zavogelji že toliko časa moledujejo in prosijo. Videant consules...

»Opozorilo. Dne 7. decembra 1923 je bil v Trstu aretirani Pečnik Avgust, sin Antona in Neze roj. Bregar, 25. julija 1890 v Trstu rojen, bivač v Ljubljani, Poljanaki nasip, asistent južne železnice, ker je prodajal za 400 lir sledeče predmete nekemu trgovcu v Trstu, kateri predmeti pa predstavljajo velike večje vrednosti in ni mogel dokazati, da so rednim putem v njegovo posest: 1. kelih v štirih komadih, čaša srebrna, vrezana letnica 1500, pozlačen s marjo v ognju (s ožarom); 2. kelih v 3 komadih, čaša srebrna, vrezana letnica 1800, pozlačen s ognjem; 3. kelih komplet, čaša srebrna, vrezana letnica 1800, pozlačen v ognju; 4. kelih komplet s sarkofagom, čaša srebrna; 5. 6 srebrnih krožnikov za hostijo, od tistih eden s vrezano glavo Jezusa; 6. relikvija s vrezanimi in viličimi figurami iz kovine, ki predstavljajo eno kapelico s 2 vrati; 7. relikvija s Materjo božjo in svetniki v obliki kapelice s 2 vrati; 8. mali posnetek v avlita s dekoracijo v obliki kapelice, s bronast križ iz filigranskega srebra s oklenirno na obeh straneh; 11. kovinska epoleta s pritrdjenim orisom. — Ker se sumi, da so gori navedeni predmeti nepoštenega izvora, se naprošajo vsi uradi, kakor tudi župni uradi, da sporočijo policijskemu ravnatelju v Ljubljani, če so bili goraj navedeni predmeti kje ukradeni in kakšni so bili sploh pri izvršenih cerkvenih ropih odneseni predmeti.

»Nova telefonska centrala v Sloveniji. Dne 20. l. m. se je otvorila v Metliki telefonska govornica za krajevni in medkrajevni promet.

»Jezerko. K dopisu v »Jutro« dne 18. decembra l. l. št. 295 omenim sledeče: Najprej se dopisnik spodikuje nad mojim podpisom »Jezerljan«, češ, da sem menda vse prej, kakor domačin. Če več let bivam tu na Jezerkem, sem jugoslovanski državljani in pristojen v Jezerko občino, zato se po pravici morem imenovati Jezerljan. Dopisnik v »Jutro« pa je komaj še tri mesece tukaj in boče že vse Jezerko po svojem duhu uravnati. Odkod je neki ukaz, za to dobil? Njegova služba kot uradnik tukajšnje finančne kontrole od njega gotovo ne zahteva, da bi moral tudi Jezerški duh kontrolirati, je li pravilen ali ne? — Nadalje pravi: Narodna čitalnica ga bode v oči. Seveda. Ako bi čitalnica bila zares dobra in bi imela namen svoje ude s dobrim berilom izobraževati in kratkočasiti, bi nič ne imel zoper njo, še sam bi jo rad podpiral; ali tako si stavite le namen, dobri krščanski duh s Jezerkega pregnati in napredni svobodni miselnost duh, kakoršnega oznanjuje »Jutro« in »Slov narode tu sem vpeljati. S temi namenom seveda ne morem biti zadovoljen. Pregovor pravi: »Povej mi, s kom občuješ in jaz ti povem, kdo da si.« Obzrlujem, da je nastal prepil, v katerem je neki mladenič bil ranjen; sodnijska preizkava bo že dognala, kdo je temu bil kriv. — Rad priznam, da se tudi na našem pragu najde smetja, katero je treba odpraviti, pod solncem pač ni nič popolnega; ali na vašem pragu je smetja in blata še več, tako da ga bo pomalek treba ne samo z metlo, ampak tudi z lopato očistiti. — Ironično omenja dopisnik še tudi avtonomijo. S tem je naznanil, kakšen narodnjak da je. Tu na Jezerkem smo razun nekterih maloštevilnih demokratov vsi od kraja avtonomisti, ker vemo, da bomo le z avtonomijo svoje narodne in gospodarske pravice dosegli, ne pa s centralizmom, ki je nam Slovincem vedno le nasproti. — Toliko v odgovor in pojasnilo. — Jezerljan.

»Kamniška podružnica Jugoslov. Matice. G. nadučitelj Centič, zbirka deske šole Din 148.15; Mestna občina, Kamnik, Din 100.—; Gojenske Uršulinskega samostana, Din 15.—; g. Cerar nabral Din 30.75; g. dr. Jančič iz poravnave, Din 25.—; prebitek računa Cerar, Grum, dr. Jančič, Din 136.—; g. vlad. tajnik Maršič iz poravnave Din 200.—; dr. Kraut iz poravnave Din 180.—; gosp. Stane Vedlin za odkup neveste Din 100.—; Zs vestalske Slovence: Društvo »Kamnik« Din 1104.—; g. Bore Din 100.—; Narodna čitalnica v Kamniku Din 837.30. — Vsem darovalcem iskrena hvala!

»Razne nesreče. Jug Karol, vajenec pri kleparju Jugu Jožetu v Murski Soboti, ni je pri vrtnem stroju poškodoval levo roko, vled česar je moral v bolnico v Mursko Sobotu. — Pri okr. zastopu v Laškem zaposleni cestar Županec Marko je padel s kozolca in se močno poškodoval na prsnem košu in na levi roki. — Pri trdku A. Westen v Celju zaposleni Samec Stefan si je pri padcu v tovarni izvil levo nogo, delavka Kanduter Ana pa se je obrezala na levi roki. — V pivovarni v Laškem je blapca Novaka Josipa ugriznil konj v levo roko. — V tovarni cemente v Zidanem mostu se je kamnolomec Orač Franc zbedel ob žebel v desno roko, rana se je indicala. — Šetina Franc, zaposlen pri progovni sekciji Jesenice, je pri izstopu iz vlake v Kranju spudrsnil na stopnicah, padel in se težko poškodoval na desni roki in ram. — V tvornici »Titana« v Kamniku je delavcu Pestotniku Antonu padel kos železa na desno nogo in mu jo zmečkal. — Humar Karol, delavec pri trdku brata Naglič, ščetarstvo v Šmarci pri Kamniku, se je na krožni

žagi urezal na levi roki. — V tovarni pohištva Remec in Co. v Duplici pri Kamniku se je delavec Vidmar Mavricij zbedel na žebelj v levo nogo, v sled česar je nastala infekcija rane, delavka Novak Angela pa je pri nošnji opeke padla in se potolkla na bradi. — V tovarni usnja Freunda Viljema v Mariboru se je strojar Jenišek Franc pri cepilnem stroju urezal na sredincu desne roke. — Dreksler Maks, vajenec pri brivcu Jeremčniku Josipu v Mariboru se je pri brušenju brivice močno urezal na levi roki. — Ušeničnik Martin, delavec pri tvrdki «Obnova» na Fužinah pri Zireh je pri vožnji gramozna padel v jarek in zadobil notranje poškodbe.

Gospodarstvo.

STANJE SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA V LETU 1923.

V letu 1923. zaznamujemo celo vrsto važnih dogodkov, ki so bili odločilnega pomena za gospodarstvo življenje.

V mednarodnem oziru je predvsem omeniti gospodarsko konvencijo v Avstriji. Konvencija je bila sklenjena 23. januarja, ko je prišel v Beograd avstrijski zvezni kancler dr. Seipel. Specijelno slovenske kroge v prvi vrsti naše združništvo, je težko prizadeval dogovor, ki je urejal odplačilo terjatev jugoslovanskih državljanov napram avstrijskim po znanem ključu (za 100 kron 8 dinarjev). S tem bi bilo težko prizadeto združništvo z njegovimi vlogami pri dunajskih in tudi graških zavodih. Vlada je morala pristati na to, da se naše združništvo odškoduje. Za obmejne kraje je važna konferenca, ki je uredila vprašanje obmejnega prometa. Konferenca se je vršila koncem oktobra in začetkom novembra v Mariboru. Na dnevnem redu so bila zelo važna vprašanja, kakor izkoriščanje vodnih sil v obmejni coni.

V prometnih vprašanjih je treba omeniti prevzem Južne železnice v državno upravo v noči od 30. avgusta na 1. september. Poleg tega se je v začetku decembra sklenilo ustanoviti železniško direkcijo v Ljubljani, ki začne poslovati s 1. januarjem 1924. Novoustanovljena železniška direkcija obsega vse proge prejšnje Južne železnice in državnih železnic.

Za zblizanje in razumevanje se med interesi in carinskimi uradi so se uvedle v letu 1923, carinske konference, ki so se že vršile v najvažnejših trgovskih centrih in naše zanimanje pri pridobitnih krogih.

Pod to direkcijo spadajo sledeče proge: 1. prejšnja posest Južne železnice Rakke-Spilje, Pragersko-Kotoriba, Maribor-Prevalje, Zidani most-Zaprešič.

2. Državne železnice: Ljubljana-Jesenice-Planica, Jesenje-Bohinj, Ljubljana-Kamnik, Ljubljana-Novo mesto-Karlovac, Grosuplje-Kočevje, Trebnje-ot. Janž, Novo mesto-Straža, Kranj-Trilj, Celje-Dravograd, M. Sobota-Hodoš, Čakovec-Dolnja Lendava.

3. Privatne proge v državni eksploataciji in državne lokalne proge: Gornja Radgona-Ljutomer, Slovenska Bistrica (lokalna proga) - Poljane-Zreče, Grobelno-Rogatec, Ljubljana-Vrhnika.

Vse te našete proge merijo 1120 km in tvorijo peto železniško direkcijo v državi (1. belgrajska 2600 km, 2. zagrebška 2500 km, 3. subotička 1900 km, 4. sarajevka 1220 km). Ljubljanska direkcija ima potemtakem najmanjši obseg.

V letu 1923. se je vršil tretji ljubljanski velesejm, ki ga je obiskal tudi kralj. Navzlic neugodnim prilikam je bilo sklenjenih tukaj za 340 milijonov dinarjev kupčij. — Za gospodarsko osamosvojitev Slovenije ima mnogo pripomoči ljubljanska borza, ki za enkrat še ni popolna in se bo morala omejiti, dokler ne dobi dovoljenja, samo na trgovanje z efekti in blagom. Ustanovni občni zbor, kakor tudi en izreden občni zbor, sta že pokazala zanimanje za to velevažno gospodarsko institucijo.

O splošni situaciji nam podaja sliko poročilo trgovske in obrtne zbornice, iz katerega posnemamo sledeče podatke: V dobi od 1. aprila do 1. oktobra se je vpisalo v trgovski register 120 posameznih tvrdk, 38 javnih trgovskih družb, 51 družb z omejeno zavezo in 18 delniških družb. Združništvo izkazuje 29 novih vpisov. Istočasno se je izbrisalo: 10 posameznih tvrdk, 12 javnih trgovskih družb, 4 družbe z omejeno zavezo in 2 delniški družbi. Z drug se je izbrisalo 16.

Konkurzi so bili razglašeni nad štiri-tnimi tvrdkami, od katerih je bila ena javna trgovska družba, ostale pa posamezne tvrdke.

Potemtakem znaša prirastek pri posavi o tem: »Posledice omejevanj trgovskih družbah 26, pri družbah z omejeno zavezo 47 in pri delniških družbah 16. Novih združ. je bilo po odšteti izbrisih 13.

Obrtni kataster kaže sledeče gibanje: 2816 novih obrtnikov in 1533 odjav. Celotni prirastek znaša 1283. Največji prirastek izkazuje trgovina z živino 152, kateri sledi lesna trgovina (144).

Prirastek v teku 6 mesecev pri obratih na tovarniški način dosega 18 podjetij. Karakteristika položaja je dana s kreditno krizo. Poročilo trgovske zbornice pravi o tem: »Posledice omejevanj trgovskih kreditov pri Narodni banki so se pojavile

v zadnjem času v vseh panogah našega gospodarstva. Investicijska delavnost je bila zbog tega reducirana na minimum in tudi obratne kredite je bilo težko in pod trdimi pogoji dobiti. Glede pomanjkanja gotovine, ki je bilo nekaj časa zelo kritično, se je v zadnjem času položaj sicer nekoliko ublažil, toda je še vedno zelo napet.

O položaju industrije pravi poročilo: »Mnoga industrijska podjetja so se imela letos trajno boriti z občutno konkurenco inozemskih fabrikatov, pred katerimi niso domača podjetja dovolj zaščitena. Izvoz naših industrijskih izdelkov zadeva v inozemstvu na znatne težave, ker se večina inozemskih držav s kontingentiranjem uvoza in prohibitivnimi carinami odnosno carinskimi pribitki brani proti tujemu uvozu.

V letu 1923. ni vznemirjala gospodarskih razmer valuta z njenimi skoki. Prva polovica leta je prinesla nekoliko močnejšo fluktuacijo dinarja, ki se je mirneje razvijal v drugi polovici. Denarna politika Narodne banke v splošnem je bila usmerjena v deflacijo, kar se je jasno izrazilo na seji dne 6. novembra. Med letom so se večkrat pojavili glasovi, ki so predlagali uvedbo zlate valute, kar naj bi preprečilo valovanje dinarskega kurza in postavilo temelj za sanacijo gospodarskih razmer.

Na koncu leta 1923. gledamo na pretekli razvoj slovenskega gospodarstva z zaupanjem, da se bodo razmere v letu 1924. uredile v kolikor mogoče zadovoljivi meri.

MEDNARODNI DEVIZNI TRG.

Gotovo bo zanimalo izvedeti, koliko so razne države izgubile pri svojem denarju z ozirom na predvojne čase. Predvojna vrednost valute kakšne države je vzeta kot 100 in predstavljajo sedanje številke odstotke predvojne vrednosti. Za podlago pri preračunavanju pa služi notacija dotične valute na novojši borzi. Vse številke veljajo povprečno za oktober. Najprvo imamo 3 tuje devize, ki imajo višje vrednost nego predvojno — to je siamski tikal s sedanjjo vrednostjo, ki je 124% predvojne, potem hongkonski dolar (107%) in šangajski (kitajski) tael (104) in dolar Združenih držav 100.

Do 10% razvrednotenja izkazujejo sledeče devize: kubanski dolar (skoro 100), ruski červonec (99.24%), kanadski dolar 98.55, švedska krona 98.53, filipinski dolar 98.23%, japonski jen 97.83, holandski goldinar 97.35, sansalvadorski dolar 97.02, venezuelanski dolar (bolivar) 96.33, indijski rupija 95.80, kolumbijski dolar (pezo) 95.63, litavski dolar (litas) 94.97, mehiški dolar (pezo) 94.49, egiptovski funtsterling 93.86, singapurski dolar 93.46, angleški funtsterling 92.93, nikaragvajski dolar (kordoba) 92.79, švicarski frank 92.64. — Tretjo skupino tvorijo države, katere so izgubile v svojih valutah od 10—50%. Tu sem spadajo: peruanski funtsterling 82.90, argentinski pezo 76.26, bolivijski dolar (bolivian) 75.09, urugvajski pezo 71.18, španska pezeta 69.81, danska krona 65.41, norveška krona 57.88, ekvadorski dolar (sukre) 50.01.

V četrti kategoriji se nahajajo države, katerih denar je izgubil v razmerju s predvojno vrednostjo 50—75%. Države te skupine so: Kostariški dolar 47.78, Perzijski (kran) 41.97, Čile (pezo) 32.70, Francijska (frank) 30.85, Braziljska (mibreis) 29.76, Gvatemalski (pezo) 28.96, Belgija (frank) 26.87.

Peto skupino spadajo države s 75 do 90% razvrednotenjem svojega denarja. Italija 23.40, Češkoslovaška 14.67, Finska (marka) 13.88, Turčija (turški funtsterling) 13.31.

Predzadnjo skupino tvorijo države, ki so izgubile pri denarju več kot 90% napram predvojni vrednosti. Grška (drahma) 8.—, Jugoslavska 6.09, Bolgarijska (lev) 5.—, Portugalska (eskudo) 3.71, Romunjska (lej) 2.43, Estonska (estonska marka) 2.13.

Zadnja skupina obsega propale valute, izmed katerih je pa ena, avstrijska stabilizirana na zelo nizki stopnji, Nemčija pa prehaja k zlatim markam. Letonska (letonski rubelj) 0.96, Ogrska (krona) 0.027, Poljska (poljska marka) 0.00048 (to je pol tisočine enega procenta predvojne vrednosti), Dunaj 0.007 (to je 7 tisočin procenta), Nemčija 0.000004 (4 milijone procenta = štirikratni milijonski del enega procenta) vrednosti, ki se skoro približuje ničli).

g Razpis. Oblasna Monopolska direkcija v Ljubljani razpisuje v smislu odloka Uprave državnih monopolov v Beogradu od 5. dec. 1923 E. M. br. 24.031 na dan 4. februarja 1924 ob 11. dopoldne ofertalno dražbo za dobavo sledečega materiala za tobačno tovarno v Ljubljani: a) 1,000.000 komadov etiket za Banatski duvan 6 100 gr, b) 81.000 kom. etiket za Trabukos cigare, c) 50.000 kom. etiket za Britanika cigare, d) 81.000 kom. etiket za Operas cigare, e) 67.000 kom. etiket za Kuba cigare, f) 51.000 kom. etiket za Portoriko cigare, g) 33.000 kom. etiket za Brazilke, h) 129.000 kom. etiket za Mešane inozemke, i) 81.000 kom. etiket za Kratke domače, j) 68.000 kom. pri-krojeno valovite lepenke za Kuba cigare,

k) 51.000 pol ovojnega papirja zelenkaste barve za Portoriko cigare velikosti 31'5 × 41'5 cm, l) 130.000 pol ovojnega papirja 33 × 44 cm za Mešane inozemke, m) 82.000 pol ovojnega papirja 33 × 44 cm rujava barve za Kratke domače, n) 384.000 pol ru-dečega ovojnega papirja 37 × 78 cm, o) 480.000 pol rujava papirja 29 × 48 cm, p) 100 kom. škarij za cigare, r) 700 kg Ali-kantne slame za Brazilke 162 mm dolžine, 1000 kom. = 0.180 kg, s) 400 kg slamnatih cevč za Brazilke 60 mm dolžine, 1000 kom. = 0.170 kg. — Tuzemcem je vložiti kavcijo 5 odstotkov, inozemcem 10 odstotkov vrednosti ponudnega materiala do 10. ure dneva licitacije pri blagajni tobačne tovarne v Ljubljani. Ofertalna dražba se bo vršila v tobačni tovarni v Ljubljani, kjer je vložiti do 11. ure dopoldne dneva licitacije zapečatene, s predpisanim napisom opremljene ponudbe. V ostalem veljajo pogoji za dobavo materiala potom ofertalnih dražb Uprave državnih monopolov od 23. junija 1922 E. M. broj 8191. Natančnejši pogoji in vzorci so na razpolago v tobačni tovarni v Ljubljani ob uradnih urah. — Oblasna Monopolska Direkcija v Ljubljani, Direktor: Mandelj I. r.

g Gozdovi v Sloveniji. V Sloveniji imamo od celokupne površine, ki meri 1.619.712 hektarjev, pokrite z gozdovi 673.000 hektarjev ali v procentih od celokupne površine 41.5 odstotkov. Od gozdov pripada 1494 ha državi, 18.208 ha verskemu zakladu. Kolektivnih gozdov (last občin) je bilo 23.847 ha. Privatniki so imeli v posesti ostanek, t. j. 629.651 ha.

g Dinar in njegova vrednost v zlatu. Marsikdo misli, da predstavlja švicarska notacija dinarja njegovo vrednost v zlatu. Da temu ni tako, naj navedemo par števil. V oktobru je notral na curiški borzi dinar povprečno 6.85 centimov. Istočasno je znašala njegova vrednost v zlatu 6.00% predvojne paritete s švicarskim frankom. To nesoglasje med kurzom dinarja in njegovo zlato vrednostjo temelji na padcu švicarskega franka v povojnih letih. V oktobru 1. 1923. je imel švicarski frank samo 92.64% predvojne vrednosti, ki se je torej zmanjšala za 7 in pol odstotka. Edino severoameriški dolar Zedinjenih držav ima svojo vrednost še v zlatu neizpremenjeno napram predvojnemu času. Zato se vse borze poslužujejo kot merila za zlato veljavo dolarja, ki je postal v povojnih letih radi svoje stalne zlate veljave mesto odstavljenega funta sterlinga kralj na denarnem trgu.

g Sladkor zopet dražji. Jugoslovanski sladkorni kartel je zvišal cene sladkorja za 50 par pri kilogramu. V tovarni slane sedaj sladkor na debelo: kristalni 19.50, klobučni 20.50, v kockah 21.50 Din kilogram. — Uradnikom sedaj ne bo treba premišljevat, kako naj uporabijo »ogromni« predjem.

g Obtok bankovcev. Po izkazu Narodne banke z dne 22. decembra 1923 smo imeli v obtoku za 5717.7 milijona dinarjev papirnatega denarja, kar pomenja napram stanju z dne 15. decembra zmanjšanje za 49.3 milijona dinarjev. Istočasno se je zmanjšala metalna podlaga za 17.3 milijona dinarjev na 431.6 milijona. Zakaj se je metalna podlaga zmanjšala v tako veliki meri, ne pove izkaz.

g Banatska gospodarska banka v likvidaciji. Banatska gospodarska banka v Perlezu bo na svojem obnem zboru dne 11. januarja 1924 sklenila, da likvidira in se razpusti.

g Emisijska pristojbina delniških družb. Z zakonom z dne 27. junija 1922 na 2%, oziroma 4 odstotke določena emisijska pristojbina delniških družb se je s čl. 197, finančnega zakona za 1. 1922/23, povišala na 3 odstotke, oziroma na 6 odstotkov. Ker pa zakon o proračunskih dvanajstih za mesec januar, februar in marec 1. 1924. razveljavlja čl. 197 finančnega zakona za 1. 1922/23, so na 3%, oziroma 6 odstotkov povišana pristojbina izza dne 1. januarja 1924 znižuje na prvotno izmero (2 in 4%).

g Dohodki trošarine in takse. V mesecu decembru so znašali dohodki od trošarine 64,860.846.49 Din ali krog 18 milijonov Din več nego v istem mesecu prejšnjega leta. Dohodki od državnih taks pa 76,015.878.71 Din ali okrog 29 milijonov dinarjev več kot lanske leto.

g Cene masti in slanini na zagrebškem trgu so bile sledeče: zajamčeno čista prešičja domača mast na debelo, postavljena skladišče Zagreb v sodčkih po 210 kg 38 Din kg, po 50 kg 38.50 Din plus 2% embalaže. — Soljena debela slanina 39 dinarjev.

g Obtok bankovcev v Češkoslovaški. Po izkazu bančnega urada za tretji teden decembra je bilo v obtoku za 8979 milijonov kron bankovcev. Metalna podlaga je znašala 1083 milijonov češkoslovaških kron. V inozemstvu se nahajajočje imetje in valute v blagajni 1220 milijonov.

g Znižanje cen železu v Nemčiji. Zveza za surovo železo je znižala ceno za livarsko surovo železo III. na 340 francoskih frankov (1 tona) iz tovarne.

g Ogrska bombažna industrija. Ogrska bombažna idustrija zela hitro napreduje in poseduje v svojih tvornicah že 7000 mehaničnih sletav in 100.000 vreten.

g Francoski frank. Francoski frank, ki je zadnje čase sumljivo padel, se je pred tremi dnevi zopet popravil s pomočjo francoske banke ki je intervenirala na pariški borzi.

g Mednarodni sejem v Lijonu. V Lijonu se vrši veliki mednarodni sejem od 8. do 16. marca 1924. Podrobne informacije daje naša pooblaščenca trgovinska agencija v Lijonu (Agence commerciale privilégiée du royaume des Serbes, Croates et Slovenes. Lyon 44. Rue Victor-Hugo 44.)

BORZA.

Curih, 21. decembra. (Ljv.) Holandija 217½, Newyork 572¼, London 24.82, Pariz 29.30, Milan 24¼, Praga 16.67½, Pešta 0.00305, Bukarešta 2.97, Belgrad 6.50, Sofija 4.05, Dunaj 0.0080½.

Ljubljanske novice.

Ij Duhovščina pri škofu. Zadnji dan vsakega leta se pokloni ljubljanska duhovščina svojemu škofu, da izrazi v imenu vsega škofijskega klera sinovsko vdanost in častitke za novo leto. Tudi ob zaključku 1. 1923. so se zbrali v škofovskem dvorcu kanoniki ter zastopniki svetnega in redovnega svečenstva. Prošt in prelat A. Kalaš je v svojem nagovoru omenjal številne vesele dogodke preteklega leta: zlati mašniški nadpastirja; konsekracijo krškega škofa, vrlo uspeli katoliški shod, čigar resolucije naj bi bile nekaj »vademeum« za vse slovenske kulturne delavce; dalje potovanje v Rim k sv. očetu. Te velike dogodke so beležili kronisti. Koliko je pa bilo drugega dela in prizadevanja, koliko potov za dušni blagor vernikov, koliko so se trudili duhovniki pod vodstvom svojega, vedno agilnega nadpastirja, to je pa znano Bogu. Naj bi vsedobri Gospod blagoslovil skupno delo tudi v bodoče — to uvoletno voščilo poklanja duhovščina svojemu škofu! Prevzvišeni je v svoji zahvali izrazil veselje nad jubilejnim darilom: mašniškim ornatom, ki bo dolgo vrst let v kras stolni cerkvi. Dotaknil se je sijajno uspelega katoliškega shoda, ki je krona vztrajnega napora slovenske duhovščine. Ako se bodo temeljito premišljene resolucije tudi izvrševale, smemo upati živahne obnove v verskem življenju. Skrb za može v »apostolstvu« kaže mnogokje prav razveseljive sadove; skupno prejetanje sv. obhajila se bo poživilo. Misijonska misel, ki pri nas še ni bila dokaj ukoreninjena, se bo jela tembolj gojiti, ko se tudi v naši škofiji (7. jan.) ustanovi »unio cleric«, duhovsko misijonska zveza. Misijonska vnema bo nova pobuda za apostolsko delo med vernimi Slovenci. Meseca avgusta — če Bog da — se bo mogla sklicati škofijska sinoda, za kar so priprave že v teku. Prevzvišeni priporoča to zadevo molitvi ter želi duhovščini in vernikom božjega blagoslova.

Ij Klativitez. V Ljubljani se je pojavil klativitez, ki se izdaja za kneza, tovarnarja, trgovca itd. kakor mu bolj kaže. Pripoveduje tudi, da je prišel med vojno ob milijone. Imel je poprej svoj delokrog v Beogradu in Zagrebu, baje mu pa Ljubljana bolj ugaja. Stikov išče navadno z raznimi obrtniki, da mu napravijo razne aparate za njegove »najnovejše izume«, potem pa išče stikov z interesi, katerim razkazuje te aparate in jih pridobiva za izkoriščanje teh njegovih »najnovejših izumov«. Navadno se pa prigodi, da ostane obrtniku zanj nič vreden aparat, katerega je z velikim trudom in stroški napravil, interesentu pa ostane v rokah »patent«, kos ničvrednega papirja. Gospod »tovarnar« išče stikov povsod, poseba najodličnejše kavarnarje, rastavracije, kinematografe, kakor se vidi tudi ob vsaki uri na promenadah v družbi mladih znanih »fajlic«, zdaj z eno, zdaj z drugo. Gospoda »tovarnarja« tudi ne ovira, da gre v trgovino na račun interesenta po razno blago, tudi ga ne ovira, da gre na račun interesenta k obrtniku po denar. Svami vsakogar, naj ne nazede temu rafiniranemu klativitezu.

Ij Davek na nočni obisk gostlin in kavarn ter na igre v teh lokalih je glasom na redbe pokrajinske uprave podaljšan do konca leta 1924.

Ij Mestna blagajnica ljubljanska zaradi zrebanja ljubljanskih srečk dne 2., 3. in 4. januarja za stranke ne bo uradovala.

Raznoterosti.

STANLEY BALDWIN.

O dosedanem angleškem ministrskem predsedniku prinaša pariški »Matin« sledečo sliko.

Baldwina ljudje malo poznajo. Politike nima rad, gleda jo kakor na primer avtomobilist krivine pota. Nekoč je rekel: »Vrat politikov je prav tako v nevarnosti kakor je usoda dežel, ki jih vodijo.«

Ne mara ne teorije, ne filozofskih idej in ne pomislekov. Obotavljanja Arthurja Balfourja si sploh ne zna razlagati in kolebanje lorda Roberta Cecilja se mu zdi naravnost žalostno. Sicer ju pa visoko cení, ker sta oba klasično izobražena in ker je v njegovih očeh klasična izobrazba višek kulture.

Ne govori dosti. Če je s svojim najboljšim prijateljem lordom Montagu skupaj in se zgovarja z njim — iznenjata v četrt ure komaj dvajset stavkov. Pa se razume-ta, in sicer že, če se le pogledata. Dve števiki ali tri so za ta dva moža ključ dolgega premišljevanja.

Baldwin ima zelo rad knjige in je najrajši v knjižnici. Vsako prosto uro preživi tam. Njegov politični nasprotnik Lloyd George pa leta okoli, igra in ribari. Edino telesno delo po Baldwinovem okusu je kratek sprehod po parku v spremstvu njegovih psov.

Rad ima stare slike in staro pohištvo in ima tudi veliko zbirko teh dveh vrst. A le malokdo je to zbirko videl, ker Baldwin ne mara obiskov in zunanosti. Njegova žena pa še manj. Tole pripovedujejo o nji: Pred kratkim sta praznovala srebrno poroko in Baldwin jo je vprašal, kakšno darilo bi ji bilo najbolj prijetno. »Najrajši bi imela ček na 1000 funtov šterlingov — po naše okoli 1.700.000 kron —, da napravim v bolnišnici ustanovo za stalno bolniško posteljo.« Tako je dobila ček, bolnišnica pa stalno novo posteljo za vse večne čase. Seveda si mislimo pri besedi postelji tudi stalno bolniško oskrbo za dotičnega bolnika.

Kakor vidimo, ljudje niso ravno tako napačni, kakor nam jih slikajo nasprotni listi. Pri Angležih posebej moramo pa še razlikovati politika in človeka. Lahko so si kot politiki kar moč nasprotni, v osebnem občevanju se pa to prav nič ne pozna. V enem in istem klubu se shajajo ljudje najrazličnejšega političnega mišljenja in ne boš slišal nobene pikre besede, kaj šele kakšno žalitev. So pač gentlemani.

PISALNI STROJ BODOČNOSTI.

Vidi se, da bo tudi sedanji pisalni stroj šel kmalu v penzijo. Švicar Martin Bandli naznanja namreč po časnikih, da je zmašil nov pisalni stroj, ki piše to, kar govorimo vanj. Zaenkrat pravi, da stroj še ni popoln, da pa vendar lahko z njim spiše 90 do 100 besed na minuto. Vprašali so ga, kako premaga težkoče diktata, in je odgovoril: »Največ težave dela pravopis in pa pisanje števil. Pravopis se je zdel, da je nepremagljiva ovira, zlasti v angleščini, kjer ima cel tucat različnih črknih kombinacij isti glas. Slednjič sem našel izhod v pavzah petinke do desetinke sekunde med dvema besedama ali dvema različno izgovorjenima zlogoma. Tudi drugo težavo, pisanje števil, sem po dolgotrajnem naporu premagal.«

Stroj ni velik. Bandli ga opisuje kot kocko s stranico 16 col in okoli 30 kg težko. To kocko postavimo na mizico, kakor kakšen drug pisalni stroj, zaženemo mašinerijo in čakamo, da se kolesca primerno hitro vrtijo. Potem pa začnemo razločno, a ne preglasno govoriti v posebno konstruiran mikrofon. Glasovi gredo skozi celo vrsto aparatov in se vlečejo slednjič kot besede na papir. Ta papir je vertikalno pritrjen na cilindar. Od začetka diktiranja pa do konca deluje samo glas, roke nimajo nobenega dela.

Dosedaj Bandli svoje znajdbe še ni prodal, bo pa to naredil in seveda zaslužil velikansko svoto. Vsaj tako trdi gospod Jennings, ženevski dopisnik velikega londonskega lista »Daily News« — dnevne novice —. Bandli je prepričan, da bi se dal ta stroj v deset mesecih spraviti na trg in da bi pri produkciji v masah niti drag ne bil. Stal bi samo 2000 švicarskih frankov; majhna svota, če pomislimo, koliko časa in stroškov bi nam prihranil samo en stroj. Kaj pa šele v velepodjetjih, ko morajo delati s stotinami pisalnih strojev. Vsekakor prav zanimiva znajdba.

Kulturni listek.

Spector:

Dom in svet.

Dom in svet postaja čimbolj bistven del slovenske kulture, izraz vsega onega, ki s skrajnimi silami, žrtvami in najtoplejšimi čustvi živi, diha in brani slovenstvo. Ne reci, da je slovenstvo samo robata gorjanščina in tudi ne samo pesem o škrlancih. Kako globlje že žive v slovenski duši najtežji problemi današnjih dni! In Dom in svet ne koketira ne z lahko osladno, parfimirano literaturo ter ne hodi mimo življenjskih konfliktov s cinizmom in nasmehom. V njem se razžareva človek in njegova bol do najpretrajnejših zaključkov. Kako nedosleden si je, ki pravi, da mora Dom in svet nuditi to, česar si čitatelj želi. Če je tako, potem nam Dom in svet ni več potreben. Kulturna revija, ki ne giblje duhov, ki ne izziva svojega časa, taka kulturna revija nima več pravice do obstanka. In oni, ki bi hotel vzeti Dom in svet to notranjo oporo za vso njegovo borbo in njegovo hotenje, si ne more laskati, da hoče slovenski kulturi dobro, da hoče pozitivno etično graditi v narodu.

Brez dvoma je bil letošnji letnik Dom in sveta po svoji vsebini in opremi najbolj slovenski leploslovni list. S tem, da je ustanovila »Mladika«, je enkrat za vselej rešen izkušnja in kolebanja med tabavnim družinskim listom in strogo pmetniško revijo. Z vsakim svojim zvezkom lahko položi nov kamen na gradnji narodove kulture. In to je v letniku 1923.

ZACETEK AMERISKE PŠENICE.

V frančiškanskem samostanu mehikanskega mesta Coribe hranijo majhen, glinast lonec, na čigar dnu je napis: »Kdor bo iz mone pil, naj se spomni Boga.« — Ta lonec ima — kakor dokazujejo stari zapiski — svojo zanimivo zgodovino. Ko je Cortez osvajal Mehiko, mu je poslala španska vlada riža za prehrano njegovega vojaštva. Del tega riža je prišel tudi v Coribo. V tem rižu so našli omenjen lonec in štiri pšenična zrna. Neki frančiškanski redovnik je vsejal tista zrna v glinast lonček in ko je pšenica zrastle in rodila plod, je tega zopet vsejal in tako je čez nekaj let nastalo majhno pšenično polje — začetek današnjega neizmernega pšeničnega bogastva.

ZRAČNA VOŽNJA ZADNJIH DNI.

Prosto zrakoplovstvo v veliki izmeri je letos prenehalo. Zadnji večji dogodek je bil takozvani polet Gordon-Bennetta v Belgiji. Zmagali so Belgijci. Iz Amerike kot vzorne dežele letalstva ne pričakujejo v tem oziru nobene pobude, tam se brigajo samo za zrakoplovne velikane.

V Angliji so uvideli, da so manjša letala s pomožnim motorjem posebno priporočljiva in je na neko tekmovalstvo prišlo 28 takih letal. So pa zelo majhna in lahka, tehtajo prazna samo 106 do 170 kilogramov.

Holandska znana tovarna Fokker bo uprizorila 1. aprila 1924 polet iz Amsterdama noter dol v Batavio v Nizozemski Indiji. Ta polet bo poskusni, ker hočejo vpeljati stalno prometno črto med Holandsko in Indijo. Leteli bodo takole: Amsterdam — Praga — Carigrad — Aleppo — Basora — Karači — Kalkuta — Rangoon — Bangkok — Batavia; skupaj 15 tisoč kilometrov. Najdaljša vožnja brez prestanka bo znašala 1300 km, najkrajša 650. Za ta veliki polet konstruirajo poseben Fokker. Prihodnje leto bomo videli tri velike lete: Ameriški polet okoli sveta, holandski polet v Indijo in pa Amundsenov polet čez severni tečaj. Sicer pa zida in gradi sedaj aeroplane ves svet, zlasti v bojne svrhe in bomo govorili o tem v daljšem članku.

V Uniji poskušajo s ponočnimi poleti med Newyorkom in Sv. Frančiškom, nočni poskusni pas je med mestoma Chicago in Cheyenne in je dolg 1800 km. Napravili so velikanske vrtilne električne žaromete z močjo 450 milijonov sveč in vidne na 150 km. Trikrat v minuti se zavrtijo. Vse polno je še drugih priprav. Pristanišč, zasidrišč itd. Vsi poleti so se posrečili. Najhitrejši polet na 5000 km dolgi črti Newyork—Sv. Frančišek so napravili v 20 urah in 14 minutah! Bodočnost hitrega prometa je v zraku; zaenkrat vsaj v Ameriki.

VODITELJA RENSKE ODCEPITVENE STRUJE.

Med največjimi strašili naših dni je misel o odcepitvi Porenja in ustanovitvi samostojne države tam. Francija gleda to gibanje seveda rada, čeprav mu uradno odreka vsako pomoč, centralistični Nemci pa ne morejo najti dosti besed ogorčenja. Pravijo, da voditelji tega gibanja niso niti tako idealni, da bi si zaslužili pečat tragedijske, niti tako močni po svoji volji, da bi se njih izdajstvo lahko opravičilo. Pravi-

viljo, da so le častihlepneži, ki so svojemu častihleplju darovali tudi denar, da so nardarjeni in pogumni. Splošno pa povprečni, s povprečnimi napakami, a s častihlepljem, ki mu niso kos, brez moči uspanja, kakor jo je imel na primer celo tapetnik Hitler. Dva sta posebno znana: žurnalista Mathes in državni pravdnik Dorten.

Josef Mathes je bil najprvo Bavarec, nato Prus, najprvo demokrat, potem socialni demokrat, nato komunist. V javno življenje je stopil kot žurnalista, najprvo v Passau, potem pa kot glavni urednik socialnodemokratskega lista v Aschaffenburg. Odtod je moral bežati in se je kot Prus naselil v Frankfurtu. Ustanovil je tam tednik »Die Fackel« — baklja —; značilen za smer lista je članek: črna in bela sramota, v katerem Mathes zatrjuje, da Nemke zapeljujejo Marokance, ne pa nasprotno, kakor se vedno bere v nemških listih. Seveda je ves svet ta članek ponatisnil, celo kanadski listi. S tem se je prikupil Francozom, je pustil »bakljac« in se je preselil v Wiesbaden, od tu pa v Düsseldorf. Tam je začel izdajati list »Poröchevaler«, obenem pa organizirati odcepitvene čete in pristaše. Govoril je na zborovanjih in je bil dober govornik. Stopal je višje in višje in je slednjič samega sebe imenoval »načelnika vlad« v Koblenzu. Ko se je prevrat ponesrečil, je šel nazaj v Düsseldorf in čaka sedaj tam boljših časov.

Njegov največji nasprotnik in tekmeč je doktor Dorten, prej pruski državni pravdnik. Ker mu ta čin ni zadostoval, se je prav bogato oženil in je podpiral odcepitveno gibanje celo z lastnim denarjem. Samo da bi bil voditelj. Njegov denar se je nazadnje posušil in mu nasprotniki očitajo, da se je dal potem od Francozov kupiti. Zmeraj je pa to zanikal. Nato se je nastanil v kopalšču Ems, si pridobil tam krajevne veljake za svoje ideje in vlada sedaj z njimi skupaj proti Matthesu.

Vidimo, da nista zlobna, temveč le skrajno častihlepna. Taki ljudje postanejo prav lahko boljševiski agitatorji. Povsod tam jih dobiš, kjer se poraja kaj novega in more nadarjen človek računati na uspeh. Takih ljudi je danes na Nemškem vse polno. Ne gre za imeni Mathes in Dorten, temveč le za poseben tip naših dni.

Zapisali smo te besede za to, da pokažemo ta tip in pa, ker to gibanje še ni končano in bodo v morebitnem slučaju naši bralci voditelje tako lahko poznali.

Prosveta.

pr Čas, znanstveno glasilo Leonove družbe. — Za božične praznike je izšla 1. številka XVIII. letnika, ki se je vsled izpremembe uredništva po odhodu dosedanjega urednika škofa krškega dr. Jos. Srebrničja nekoliko zakasnela. Vsebinska vsebina je razdeljena v Razprave in poročila iz našega kulturnega življenja. Na uvodnem mestu se nahaja posvetilo škofu dr. Jos. Srebrničju, ki je s svojo vztrajnostjo list v najtežjih časih ne samo vzdržal ampak dvignil. Sledi razprava V Korošca o Mednarodni zaščiti manjšin v Jugoslaviji, ki je bila l. 1923. nagrajena s svetovsko nagrado; najprej poda kratek pregled o pomenu narodne ideje v novejšem času, nato govori o naravnih pravicah verskih in narodnih manjšin in o zgodovini njihove zaščite; kratko se ozre na manjšinsko vprašanje v svetovni vojni in na pariško konferenco in poda nazadnje določbe manjšinske po-

godbe, združene s st. gemaínsko mirovno pogodbo ter tozadevne točke vidovdanske ustave. — Dr. M. Pivec obdeluje v enem članku vprašanje jugoslovanskih dijakov na pariški univerzi do l. 1452., v drugem (Drobtine izza časa Napoleonove Ilirije) pa objavlja vrsto do sedaj neznanih karakterističnih vplivnih moč v Sloveniji ob času Ilirije. Med drugim so tu označeni škof Kavčič, Z. baron Coji in dr. Zanimivo je na koncu pismo škofa Kavčiča kranjskemu intendantu, kjer odklanja izpolnitve rubrike o moralnem in političnem zadržanju duhovščine. — Zanimiv je dalje pregled dr. L. Sušnika o francoskem šolstvu, ki nam je posebno v oddelku o visokih šolah pojasnil marsikako sicer nerazumljivo tendenco naše šolske uprave, n. pr. misel o enotnosti univerze v celi državi in marsikaj drugega. — I. Vrhovnik priobčuje dva pastirska lista iz XVII. stol. — V kulturnem pregledu poroča A. Ušeničnik o katoliškem šolstvu. — A. Res priobčuje zanimiv razgovor z Ivanom Trinkom Zamejskim, beneškim slovenskim kulturnim delavcem ob njegovi šestdesetletnici. — Opozarjamo dalje na A. Ušeničnikovo oceno Vebrove knjige Znanost in vera ter Fr. Kosovo I. Lahovega romana Angelin Hidar, ki je nastopil s pretenzijo na ime romana iz staroslovenske zgodovine, a si jo je popolnoma samovoljno in fantastično posvoje prikril in potvoril zgodovinska dejstva. — Uredništvo naznanja na platnicah, da izideta radi zakasnitve prve druga in tretja številka skupno v marcu. Naročnina stane za celo leto 60 Din, za dijake 40 Din, če naroče deset izvodov pod skupnim naslovom. Ker je 1. zvezek Kosovega Gradiva za zgodovino Slovencev v zalogi pošel, naznanja Leonova družba, da sprejema 1. in 2. zv. Gradiva na račun naročnine in sicer se zaračuna vsak zvezek z zneskom 20—50 Din, ki se določi z ozirom na ohranitev in eventualno vezavo knjige. — Naslov uprave je Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna, koloprtajni oddelek.

pr Socialna Misel, koje 1. številka za leto 1924. je že izšla, stane na leto 40 Din, izhaja pa vsak mesec. 2. številka, ki izide začetkom februarja, ima pripravljeno uže zelo zanimivo gradivo; uredništvo namerava izdati zopet posebno številko, ki bo posvečena vprašanju versko-etične obnove. Naroči se »Socialna Misel« pri upravi Soc. Misli, Jugoslovanska tiskarna, koloprtajni oddelek, Poljanski nasip št. 2.

pr Mladika, družinski list, 1. zvezek 1924 prinaša F. Jakličevo povest »Zadnja na grmadi«, ki opisuje zgodovinski dogodek l. 1701. v Ribnici, ko je bila tam zažgana zadnja »čarovnica«. Nadaljuje se zanimiv roman »Knez Serebrnjak«, dalje beremo več lepih črtic in pesmi, jako poučno razpravo dr. Breclja o boleznih, bolezenski naklonjenosti in izboljšanju rodu na podlagi krščanske navedenosti, pregled V. Steske o naši umetnosti, nadalje Podlogarjev spis o roparstvu na Slovenskem; obravnavani so važnejši politični dogodki l. 1923 jako bogat je odelek za gospodarja in gospodinj, zelo pester opis Macedonije od Grafenauerja, končno so priobčene šale in uganke. Med slikami omenjamo Wergantove, ki nujajo gledavcu vpogled v umetnost enega naših najglobljih slikarjev 18. stoletja. — Kakor vidimo, bo »Mladika« še bogatejša in raznovrstnejša kot doslej. Letna naročnina znaša 84 D. Lahko se plača zaenkrat tudi polovica. Kdor nabere 10 naročnikov, dobi letnik brezplačno.

pr Dante, spominska knjiga o Danteju, razkošno opremljena, ki smo jo že obširno ocenili, stane 160 Din.

Naznanila.

Božičnica karitativnih društev. Ljubljanska karitativna društva prirede prihodajo nedeljo, na praznik sv. Treh Kraljev v veliki dvorani Uniona malo božičnico. Velikodušnost dobrotnikov jim je omogočila, da bodo mogla obdarovati z obleko lepo število otrok. Usmiljena, dobra srca, pridite povselt se s sirotami in zapuščenimi! Začetek bo ob 4. popoldne.

Igra »Skriti bisere« v Rokodelskem domu. Vstopnice za igro, ki bo danes ob 7. uri, se dobivajo od 10. do 12. ure in od 5. do 7. ure v Rokodelskem domu.

Slovensko marionetno gledališče. Marionetno gledališče v Mestnem domu uprizori danes Pocijevo romantično igro »Rožencvet in Lilijana« ter lutkovno farso »Preskušnja«.

Akad. klub montanistov v Ljubljani priredi 23. februarja 1924 tradicionalno rudarsko slavnost »Skok preko kože«. Naprošajo se druga društva, da na ta dan ne prirejajo drugih prireditev. — Odbor.

Tatjanin dan. Na svoj tradicionalni praznik dan sv. Tatjane 25. januarja priredijo ruski akademiki tudi letos veliko veselico v Narodnem domu s koncertom, s sodelovanjem priljubljenih igralcev opere in drame.

Profesorsko društvo, sekcija Ljubljana, vabi svoje člane na sestanek, ki se bo vršil v sredo 2. januarja ob 20. uri v gostilni pri Mraku na Rinski cesti. Referira inšpektor dr. Lokar.

Dobrovoljci v Ljubljani. Mesečni sestanek se vrši v četrtek 10. januarja 1924 ob 20. v društvenih prostorih. Na sestanku poroča tov. Stane Vidmar v dobrovoljaški banki. Udeležba obvezna. — Odbor.

Radikalno sredstvo izpodrinuti žmzemsko konkurenco je fina kakovost domačega izdelka. To se vidi pri »Mirna« — čokoladi. 8129

Higijenična prašina Pirš & Šimenč posluša danes donoldne. Kolodvorska ulica št. 8. 13

stobil v polni meri. Nihče mu ne more odrekati resnosti, nihče ambicije, da izkruša dati življenje le onemu, kar sega preko običajne dnevne literature bodisi v pesmi, dram, romanu in noveli, v znanstvenem članku in literarni kritiki, v sliki in dekoraciji, toda vsakdo mora priznati, da samo za zabavo je v listu malo snovi.

Dom in svet ni list za zabavo. On hoče orati na dnu in hoče ostati na dostojni umetniški višini, s svojo vsebino hoče čitatelja prisiliti do razmišljanja, da se poglobi vase, njegova vzvišena naloga je naloga duhovnih kulturnih eksercij, in vsak nov zvezek je mesečna pridiga, ki jo imaš dovolj za cel mesec. Duhovne vaje niso zabava, temmanj pa še duhovne kulturne vaje, ko pluska življenje dan na dan ob tvoje umetniško uživanje zdaj s šundom, zdaj s kinom, zdaj s pogrešeno modo, zdaj s povprečno literaturo, in ko moraš z naporom vseh svojih sil iskati pravce, rdečo nit, pravo izbero sredi kričečih ponužav, ki vpijo v našem javnem življenju.

V kulturnem življenju je potreben glasnik, ki ne pozna nobenega ozira in nobenega kompromisa. Dnevno življenje ima pečat trgovanja, trgovanja z dušami in blagom, s prepričanjem in značaji. In kako je potreben sredi tega valovanja, ki se žene že tako visoko, da plavalci izgubljajo smer, kako je potreben svetilnik, da daje luč vsaj za znamenje vsem, če že ne v rešitev. Ne trdim, da je vsak utrinek te luči pristna svetloba — kolikokrat se žarek odbliše na navideznem zlatu! — toda nihče ne more odrekati, da v bistvu kaže pravo pot, kliče k sebi vse one, ki so od razodeti in spoznanj bolni, zbira vse vidce in

mislece, ki čutijo sorodno z njegovim geslom, vse one, ki iščejo vsemu življenju pravi izraz.

Ali je že pomislil oni, ki trdi, da Dom in svet ni v našem kulturnem razvoju potreben, kaj bi bilo brez njega? Jaz ne bom o tem razglabljal; vsakdo naj si odgovori sam!

Rajši zastavljam vprašanje, ki bi ga moral imeti Dom in svet na vsaki drugi strani, pa ga v svoji skromnosti nima, vprašanje na vsakega Slovenca, v katerem tropeta strah in bojazen za našo kulturo: kolikšna je tvoja žrtev za kulturno revijo, ki izpoveduje obrambo jezika in kulture tvojega rodu?

Kakor braniš najvišji znanstveni institut — seučilišče, tako moraš braniti glasnika in borca za svoje kulturne ideje! Zastavljam ponovno vprašanje kot vprašanje na vest: kolikšna je tvoja žrtev? Narodna obramba pri Slovencih ni več vprašanje mej, narodna obramba je že potrebna v jedru naroda samega in najbolj je to vprašanje pereče, ko je nastavljen nož, da izpodreže rast in razvoj kulture.

Kako ne bi že zasramovali svojega rodu zastave, ko že zasmejujejo svojega rojstva vero in kulturo! In da v tem brezstidnem, blapčevskem metežu kaže uro in oznanja luč, da družji okoli sebe svoj rod kot klicar, to bodi naloga Dom in sveta!

Brez kompromisov in poklonov zvest v službi svojega poslanstva, izraz svetega žrtvovanja za Resnico in Lepoto vseh nas, bodisi da Lepoto odkrivamo in Resnico iščemo, bodisi da Jo vživamo! Da bi bil Dom in svet res popolno žarišče idejnega občestva svojega rodu!

Najcenejša in najnovije obleke za dame in gospode dobite samo: *Setenb ul. 3. Gričar & Mejač*
— kar Vi potrebujete, je Elza! To pravo domače sredstvo prežene Vaše bolečine! Poizkusite pošiljka 27 Din. Lekarinar Eng. V. Feller, Donja Stubica, Elza trg št. 134, Hrv.

Cerkveni vestnik.

c Shod Križanske moške Marijine družbe, določen na nedeljo Sv. Treh Kraljev, so zaradi misijonskega tečaja preložili na 2. nedeljo meseca januarja, t. j. dne 13. januarja.

Turistika in sport.

Smučarski tečaj 1924. Prijatelje zimskega sporta in turistikarje opozarjamo, da se bo vršil letošnji redni smučarski tečaj JZSS od 6. januarja 1924 do 14. januarja 1924 v Kranjski gori in ne v Bohinjski Bistrici, kakor se je prvotno nameravalo. Vaditelj tečaja: g. R. Badjura. Prijavnina 50 Din. Sestanek vseh udeležencev v nedeljo dne 6. januarja 1924 v hotelu „Slavec“ v Kranjski gori, po dohodu gorenjskega vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 6.57 zjutraj. Interesenti naj se blagovolijo čimprej prijaviti, da se jim preskrbe stanovanja. Podrobnosti tozadevna poročila daie Jugoslov. zimskosportni savez, Ljubljana. Tvrška Gorec. Kreditna banka.

Poslano.*

Z ozirom na neprestano kampanjo, ki jo vodi ljubljanski demokratični dnevnik »Jutro« proti Jadranski banki že od konca junija 1923, v katerem razdobju je bilo v tem listu objavljenih proti njej čez 110 člankov in notic, smatra nadzorstvo Jadranske banke a. d. Beograd za svojo dolžnost, da ne pušča širšega občinstva nadalje pod utisom teh člankov ter ugotavlja sledeče:

»Jutro« je opetovano delalo odgovornega glavnega ravnatelja Jadranske banke g. Kamenaroviča, češ da je on kriv, da so delničarji »Jadranske banke Trste« prišli ob delnice pri tem zavodu ter da je »Jadranska banka Beograd« angažirana pri tržaški banki (sedaj »Banca Adriatica Trieste«) z 18 milijoni ital. lir.

Na podlagi revizije bilanc »Jadranske banke Trste« za l. 1920, 1921 in 1922, izvedene od podpisane nadzorstva na licu mesta v Trstu in na podlagi primerjanja teh bilanc z bančnimi knjigami in spisi pa stoji dejstvo, da sta že leta 1920, in to večinoma radi nepriznanja po tedanjem vodstvu banke nepravilno provedene konverzije kron v it. lire, bila izgubljena vsa delniška glavnica in ves rezervni fond ter da je vrhu tega bilo nepokritih vlog za nad 16 milijonov it. lir. V takem stanju je prevzel g. Kamenarovič leta 1921 »Jadransko banko Trste« ob svojem vstopu v zavod. Po dveletnih naporih se mu je posrečilo rešiti tržaški banki okroglo 22 milijonov lir s tem, da je dosegel od italijanske vlade, ki je slejkoprej brezpogojno zahtevala nacionalizacijo, izplačilo svote od 13 milijonov lir v svrhu sanacije »Jadranske ban-

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo te, kolikor določa zakon.

ke Trste« in vrhu tega odpust predpisane povračila zneska 9 milijonov lir za pred njegovim vstopom v Jadransko banko nezakonito izvršeno konverzijo.

S tem uspehom je bil preprečen konkurz »Jadranske banke Trste«, omogočeno je bilo, da so njeni delničarji mesto brezvrednih starih delnic »Jadranske banke Trste« dobili zdrave delnice »Jadranske banke Beograd« v istem nominalnem iznosu in vložniki »Jadranske banke Trste« so bili obvarovani vsake škode.

Podpisano nadzorstvo je nadalje ugotovilo, da ni res, da je angažirana »Jadranska banka Beograd« pri zavodu »Banca Adriatica Trieste« z 18 milijoni it. lir, ampak da stoji z isto v navedenih kontokorrentnih vezah, iz katerih izhajajo razlike od kakih stotisoč lir včasih na breme ene, včasih nad breme druge banke, kakor se pač medsebojni posli razvijajo. »Jadranska banka Beograd« je pa udeležena kot delničarka pri zavodu »Banca Adriatica Trieste« z zneskom 5 milijonov lir, t. j. z 1/3 po sanaciji na novo emitiranega akcijskega kapitala od 15 milijonov lir, ki je v celoti popolnoma uplačan.

Kar se tiče od »Jutra« širjene vesti, da je »Jadranska banka Beograd« izročila svojo podružnico na Dunaju Nemcem, ugotavlja podpisano nadzorstvo, da se je iz bivše podružnice Jadranske banke na Dunaju pred kratkim ustanovil tam samostalen zavod »Adriatische Bank Wien«, pri katerem ima »Jadranska banka Beograd« 2/3 delnic, s čemur si je osigurala pri zavodu odločilen vpliv.

Kar se tiče »Jadranske banke Beograd« same, ugotavlja nadzorstvo, da je ista zaprosila »Narodno banko« naše Kraljevine, da izvede revizijo poslovanja in stanja banke ter je od »Narodne banke« v to svrhu delegirana komisija, kateri so se predložile vse knjige, dokumenti, zapisniki, depoti itd. po 20 dnevni temeljiti reviziji izjavila, da je poslovanje Jadranske banke v vzornem redu ter da je premoženje banke v njenih knjigah cenjeno tako previdno, da čista aktiva banke znatno presega glavno in izkazane rezerve. Vsled tako uspele revizije, ki izkazuje popolno solidnost Jadranske banke, je »Narodna banka« znatno povišala kredit, ki ga je uživala Jadranska banka pri njej do sedaj.

»Jutro« je razglasilo, da je »Jadranska banka Beograd« prodala večino delnic pivovarne »Union« v Ljubljani Nemcem, kar ni res. Res je le, da je banka bila udeležena pri omenjeni pivovarni z le 16% akcijskega kapitala te družbe ter da je ta svoj delež odstopila neki ljubljanski banki. Tudi ni res, da je vsled namišljene prodaje Nemcem vlada proglasila nad pivovarno sekvester. Res pa je, da je bil sekvester nad omenjeno pivovarno odrejen takoj po prevratu ter da ni bil do danes dvignjen.

»Jutro« trdi, da je »Jadranska banka Beograd« prodala odločujoče število delnic nekega velikega denarnega zavoda drugam (kam?) in s tem tudi pivovarno »Union« tujeom. Res je le, da je Jadranska banka

prodala te delnice neki belgrajski banki z izrecnim dovoljenjem vlade.

»Jutro« je ponovno razširjalo neresnično vest, da je »Jadranska banka Beograd« prodala pivovarno v Sarajevu in železno industrijo »Zenica« v Bosni Nemcem. Nasprotno je pa res, da je Jadranska banka kupila iz proste roke na dunajski borzi, torej iz rok Nemcev, gotovo število delnic teh industrij ter da je prodala svoje delnice Pivovarne v Sarajevu, kjer je bila v manjšini, »Srpsko-amerikanski banki« v Beogradu. Kar pa se tiče železne industrije »Zenica«, ugotavlja nadzorstvo, da je »Jadranska banka Beograd« stvorila v Bosni železin koncern pod tehničnim vodstvom veletrgovine z železom »Greinitz d. d. Sarajeva«. V tem koncernu, ki je lastnik oz. glavni delničar železne industrije »Ferrum d. d. Sarajeva«, delniške družbe za industrijo železa »Zenica« v Zenici, železarne na Muti in »Jugoslavanske industrije motorov« v Zagrebu, — ima Jadranska banka slejkoprej pretežno večino potoma 55% nega večinskega jugoslovanskega sindikata, v katerem ima Jadranska banka zopet nad polovico vseh delnic. V tem večinskem sindikatu se nahaja zraven Jadranske banke in zasebnikov jugoslovanske narodnosti tudi »Centralna srpska privredna banka« v Sarajevu.

Tudi ni res, da prodaja Jadranska banka, kar trdi »Jutro«, tudi že »Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani« tujeom ter da jih sploh komurskobi prodaja. Istotako ni res, da bi bila Jadranska banka prodala svojo udeležbo na »Stavbeni družbi d. d. v Ljubljani«, res pa je, da ima banka v svojih rokah slejkoprej večino vseh delnic te družbe.

Istotako izmišljena je trditev »Jutra« o ponesrečenih špekulacijah pri opekarni »Udeonička zadruga« v Beogradu, kjer je udeležena Jadranska banka in kjer naj bi bile nastale izgube čez 10 milijonov dinarjev. Resnica je, da »Udeonička zadruga« nima nikakih izgub in da je z imenovano svoto zgradila največjo opekarno v Beogradu.

Proti ponovni trditvi »Jutra«, da je Jadranska banka ustavila dela na svoji no. palači v Beogradu, ugotavlja nadzorstvo, da so zunanja dela te palače dovršena, da so notranja dela v normalnem teku, da je tudi vse potrebno za dovršitev palače že davno kupljeno in plačano ter da se intenzivno in neprestano dela na tem, da se zgradba dovrši do julija tega leta. »Jutro« je lansiralo vest, da je »Jadranska banka imobilizirala v zgradbi 93 milijonov dinarjev, torej več, nego znaša akcijski kapital banke. Proti temu se ugotavlja, da so izkazane vse zgradbe Jadranske banke v knjigah z okroglo 56 milijoni dinarjev ter da je radi teh investicij akcijski kapital banke popolnoma prizadet, ker vse bančne rezerve znašajo mnogo več, nego omenjeno vsoto. V ostalem pa je Jadranska banka bila od ministristva za socialno politiko primorana graditi pod pretnjo, da se ji sicer odvzamejo njeni poslovni prostori, kar se je deloma tudi zgodilo. Nadzorstvo ugotavlja tudi, da ni nikakega govora o

kakih intabulacijah na zgradbi Jadranske banke.

Nadalje ugotavlja nadzorstvo proti do-
tični trditvi »Jutra«, da ni res, da dolguje en sam delničar Jadranski banki za 80.000 njenih delnic kredit od 12 milijonov dinarjev, ter ugotavlja, da je akcijski kapital »Jadranske banke Beograd« popolnoma uplačan.

Nadzorstvo ugotavlja, da je, kakor druge, izmišljena tudi trditev »Jutra«, da je poslovanje banke predmet oblastvenih preiskav ter da so se vršile pri centrali in podružnicah revizije raznih komisij, ki da so dale skrajno neugodne rezultate. Od Jadranske banke zaprosena in od strani »Narodne banke« z gori omenjenim uspehom izvršena revizija govori v tem oziru jasen govor ter daje upravi in ravnateljstvu Jadranske banke zadoščenje za vse neutemeljene napade.

Nadzorstvo »Jadranske banke Beograd« si šteje v dolžnost ugotoviti, da so napadi »Jutra« na poslovanje poedinih funkcionarjev Jadranske banke popolnoma neosnovani in da je zlasti glavni ravnatelj g. Kamenarovič tako pri uspehi mu sanaciji »Jadranske banke Trste«, kakor tudi pri ustanovitvi »Adriatische Bank Wien« in pri vodstvu poslov »Jadranske banke Beograd« postal v vsakem oziru korektno in v sporezumu z upravo, imajoč v vidu odli-
nole interese teh zavodov.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1924.

Po nalogu in v imenu nadzorstva Jadranske banke a. d. Beograd predsednik nadzorstva: Dr. Gustav Gregorin m. p.

Od hiše do hiše.
gre glas o izvrstni kakovosti mila Gazela, ki se odlikuje po svoji izdatnosti in obilnih penah.

K. JURMAN
KR. DVORNI OPTIK
LJUBLJANA.

Centrala
Ljubljana
Kongresni trg 3.

Anončna in reklamna družba z o. z.
ALOMA COMPANY
Zastopstva v vseh večjih inozemskih mesih.

Podružnica
Beograd
Vasina ul. 21.

Veselo novo leto 1924
želi vsem in se še
nadalje priporoča
Mest. zid. mojster
Ljubljana
Josip Mozetič
Poljanska c. 47

KDO SPREJME
vojno siroto, 14 let starega
krepkega fanta kot vajenca
ključavničarske obrti v po-
polno oskrbo. — Cenjene po-
nudbe na upravo pod št. 38.

DIJAK se SPREJME
na stanovanje in brano. Ev.
instrukcija v hiši. — Naslov
pove uprava lista. 33

KISELJAK
Zagreb Beograd
Il. na št. 08. Ba. na št. 25
Tel. 18 Tel. 30-45
Brzjavlj.: „STROJ“
Zaloga plinovitih KOTLOV
vodovoda in GEVIJ in
SPOJ. za kotla.

IŠČEM UČENKO
za trgovino z meš. blagom,
poštenih staršev, nad 14 let
ter 8 razr. ljudske šole. —
Hčere železn. uslužbenec
imajo prednost. — Naslov v
upravi pod »Pridna št. 15«.

VSAK ČETRTEK
divjega za'ca, vsak PETEK
sveže ribe, vsako SOBOTO,
NEDELJO in PRAZNIK do-
mače kolone priporoča go-
stilna VIDMAR (Težak), Sv.
Jakoba trg št. 5. 29

P. n.
Šivilje gospodinje
opozarjamo, da so zopet do-
speli najboljši šivalni stroji

Gritzner
v vseh opre mah.

Pouk v **VEZENJU** ter
krpanju perila in
nogavic (šitovanje) brez-
plačno edino le pri:

Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra n.

Mehanična delavnica pod vo-
dstvom priznanega strokov-
njaka in mehanika Stanko
Ga eta na razpolago za ši-
valne stroje vseh sistemov
in koles.

SALAMA
prvovrstna
novo blago
povsem zrelo
se dobi povsod

PRVA HRVATSKA
TVORNIKA SALAM,
PREKRAJENEGA MESI
in MASTI

M. Gavrilovič
sinovi d. d.
Petrinja

Glavno zastopstvo za Slovenijo:
R. BUNC & DRUG
Ljubljana Celje Maribor

POZOR! POZOR!
**LESNA
INDUSTRIJA**

PARNA ŽAGA z 2 polno-
jarmenikoma, krožnimi za-
gami, stroji za obdelovanje
lesa, — prevzema vsako
količino okroglega, tesane-
ga lesa za žagati ali oblati
po najnižjih dnevnih cenah.
Brez konkurence! Izvrajuje
vsda tesarska ter v to stroko
spadajoča dela: strešne sto-
le, mostove, verande, stolpe
itd. — **FRAN MARTINEC**,
mestni tesarski mojster v
Ljubljani, PRULE št. 8 —
parna žaga škofljica pri
Ljubljani tik kolodvora.

**Inserirajte
v
»SLOVENCU«!**

Peki »Diamond« Fabrikat Haus- &
Sobekka, Be.-S. ad. an. 25 letna
najbolj pekerstva sreda vsa predvse
kakovosti debilo zopet pri glavnem za-
stopstvu za Jugoslavijo

Eduard Dužanec, Zagreb
STROJNAROVA UL. 16. — Brzjavlj.
naslov: DIAMANT, Zagreb.

POZOR! Govorite ne potvorb bodite v
prahu ali škodali. — Zahtevajte samo
originalni »DIAMANT«.

IVAN CVETKO
tovarniški zidarski mojster

danes dne 28. decembra nenadoma umrl. Ponesrečil se je nam-
reč pri njegovem poklicu, v katerem je bil večak, k čemur mu
podjetje izreka priznanje in žaluje za izgubo svojega v resnici
zvestega delavca.

Z neutolažljivo njegovo ženo in štirimi nepreskrbljenimi
otročki sočustvuje in jim izreka iskreno sožalje.

Zidanimost, 28. decembra 1923.

Iščemo
z nastopom takoj verziranega večšega
POTNIKA

ki bi potoval za Hrvaško in Slavonijo. Gospodje z znanjem branče imajo
prednost. — Oferie z lastno pisavo in eventualne prepise spriceval kakor
tudi fotografijo poslati na

BALCAN INTERNATIONAL COMMERCE COMP.
R. Weisler & Co.

Oddelek: »Rico« Werke A. G. Brück, filiala Novisad.

Razpošiljanje vsakovrstne vate in obvez (Verbandstoffe), kirurg čne kakor tudi
stealene oprave za higijeno in zdravlila ter potrebščine in predmete za bo-
nišnice, lekarne in laboratorije.

Srečno in veselo novo leto 1924

vsem velecenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem!

JOSIP ADAMIČ vrvarna Domžale podružnica Kamnik	Tapetnik in zaloga pohištva L. ČERNE Ljubljana Dunajska cesta 28	IV. JAX in Sin Ljubljana Gospodstvska cesta 2	JOSIP KREGAR mesni tesarški mojster Ljubljana	EMIL MORE sodavičar Ljubljana Sv. Martina cesta šte. 11	L. SLANOVIC stavb. in umet. ključavničar Ljubljana Selenburgova ulica 6	UBALD TRNKOCZY lekarnar Ljubljana, Mestni trg
»ADRIJA« drogerija, fotomanufaktura, parfumerija Ljubljana, Selenburgova 5	LUDOVIK ČERNE juvelir Ljubljana Wolfova ulica 3	FRANJO in MARIJA JEZERSEK pekarna Novi Vodmat 58	GOSTILNA pri »KROFU« Ljubljana Sv. Petra cesta 46	ALEKSANDER OBLAT trgovina čevljev Ljubljana Sv. Petra cesta 18 a	L. SOMNITZ urar in trgo. ina z zlatnino, srebrnino in urami Ljubljana, Sv. Petra cesta 16	M. URBAS prodaja pristnih kranjskih klobas, Ljubljana Slomškova ulica 13
FRANČISKA ALIČ trgovina Selo 28 Moste pri Ljubljani	ANGELA ČESNOVAR trgovina in gostilna Ljubljana Kolodvorska ulica	FRAN in MARIJA JUVAN gostilničar Ljubljana, Sv. Martina c. 26	IVAN KUNOVAR zaloga klobukov, modnega blaga, telovadn. potrebščin Ljubljana, Stari trg 10	IVAN OGRIN veletrgovina z vinom Laverca pri Ljubljani	ANTON STACUL trgovina delikates Ljubljana Selenburgova ulica	Elektrotovrdka A. VERBAJS Ljubljana, Gospodstvska cesta 13 (kolizej)
VIKTOR BAJT nasl. prva ljubljanska cvetličarna Ljubljana Selenburgova ulica	OSVALD DOBEIC veletrgovina galanterije in pletenin Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9	METOD in FANI KACIČ gostilna pri »RACI« Spodnja Šiška	LESKOVIC & MEDEN špecerijska trgovina Ljubljana Jurčičev trg	F. ORAZEM & B. JANČAR stavb. in pohišt. pleskarja Ljubljana, Breg 6	HINKO STANCER trgovina s špecer. blagom Ljubljana Dunajska cesta 10	JOSIP VIDMAR dežnikar Ljubljana, Pred Škofije 19
M. BAVCON trgovina z mešanim blagom Vodmat	EMIL DOBRIČ galanterija in igrače Ljubljana Prešernova ulica 9	F. K. KAISER puškar Ljubljana Selenburgova ulica	LEKARNA LEUSTEK Ljubljana Resljeva cesta št. 1	MATEJ OREHEK trgovec Ljubljana Kolodvorska ulica 26	FANI in IV. STRITAR kavarna »STRITAR« Ljubljana Badečeva cesta 1	IVAN VREČEK trgovina z moko Ljubljana Karunova ulica 7
JANKO BERNIK trgovina z mešanim blagom Sp. Šiška Ljubljana	Zaloga pohištva F. FAJDIGA Sin (ustanovljena 1. 1879.) Ljubljana, Sv. Petra cesta 17	ANTON KANC drogerija, fotomanufaktura Ljubljana Židovska ulica 1	FRAN LOTRIČ gostilna »Ratitovec« Ljubljana Češnjica pri Železnikih	DR. GABR. PICCOLI lekarnar Ljubljana Dunajska cesta	Modna krojačnica J. SUŠNIK Ljubljana Sv. Petra cesta 16	L. WANER krznar in trgovina s kožuho vino Ljubljana, Sv. Petra c. 21
G. BESEDNIK in Drug industrija protez, tovarna kirurg. instrumentov, ortop. aparatur in bandaž Ljubljana, Prešernova ul. 5	IVAN FERLIČ mesar Novo mesto	Gostilna FRAN in FRANJA KAVČIČ Ljubljana, Privoz (Prule) 4	L. MAČEK konfekcijska trgovina Ljubljana, Aleksandrova 13 Hiša Pokojniškega zavoda	PETER PIRC pekarija Ljubljana Sv. Petra cesta 9	H. SUTTNER eksport ur Ljubljana	FRANJO ZAJC brivec Ljubljana, Dunajska c. 12
VELIČAN BEŠTER ateljje »HELIOS« Ljubljana Aleksandrova cesta	IVAN GAJSEK trgovina s papirjem Ljubljana Sv. Petra cesta	ANTON in ALOJZIJA KEBER mesarija Ljubljana, Bohoričeva ul. 4	MARTIN MAHKOTA modni salon za gospode Ljubljana — Sp. Šiška	FRANČISKA PIRNAT trgovina in gostilna Glince 24 pri Ljubljani	»Svetline« - krema vazelinska mast za čevlje IVAN KORDIŠ Ljubljana, Vegova ulica 2	FR. ZAJC, mlajši brivnica Ljubljana, Pražakova ulica (hiša Jadranske banke)
KAROL BLATNIK strokovno čevljarstvo Ljubljana Vrhovčeva ulica 3	FRANČISKA GODEC pekarija Ljubljana Dunajska cesta 58	STANKO KELŠIN brivski salon Ljubljana Kopitarjeva ulica 1	L. MARCHIOTTI trgovina z usnjem Ljubljana, Sv. Petra c. 30	JOSIPINA PODKOV in sinko Josip mesarija Ljubljana, Sv. Petra cesta 9	SCHNEIDER & VEROVSEK trgovina z železnino Ljubljana, Dunajska cesta	JAKOB ZALAZNIK kavarna in slaščičarna Ljubljana, Stari trg 21
BOLAFFIO in Sinova veletrgovina z vinom in žganjem Spodnja Šiška	IVAN GORENC hotel »SOČA« Ljubljana Sv. Petra cesta 3	STANKO KEZELE kleparski mojster Ljubljana Bohoričeva ulica 3	L. MALGAJ špecerijska trgovina z mešanim blagom Ljubljana — Šiška	SREČKO POTNIK tovarna sadnih sokov in ekstraktov Ljubljana, Metelkova 13	LEOPOLD SEGA jermenar Ljubljana Poljanska cesta 18	ZALTA in ŽILIČ trgovina železnine Ljubljana, Dunajska c. 11
ALOJZI in HELENA BRECELJNIK mesar Spodnja Šiška 25	Podobar in pozlatar ALEKSANDER GÖTZL ded. Ljubljana, Sv. Petra cesta 7	JULIUS KLEMENC mesnica JAGER Ljubljana	ANDREJ MARČAN mesarija Ljubljana, Prešernova 16 in Rimška cesta 21	IVAN POŽAR čevljarški mojster Ljubljana Sv. Martina cesta 8	VIKTOR ŠOBER trgovina s špecerijskim in mešanim blagom Ljubljana, Sv. Jakoba trg 4	IVAN ZAMLJEN čevljar Ljubljana, Gradišče 4
IVAN BRICELJ stavbni in pohišt. pleskar Ljubljana Dunajska cesta 16	FANI GÖTZL trgovina s čevlji Ljubljana Sv. Jakoba nabrežje 1	SIMON KLIMANEK krojaški mojster Ljubljana Selenburgova ulica 6	ANTON MARKUN trgovina z usnjem, čevlji in čevljarškim potrebščinami Ljubljana, Kolodvorska 41	ADOLF PRAČEK tovarna koles, pisalnih strojev in malih motorjev Ljubljana, Sv. Petra cesta 48	ANTONIJA ŠRAJER trgovina s čevlji Ljubljana Gradišče št. 10	MIROSLAV ZORIČ trgovina z mešanim blagom Ljubljana Novi Vodmat 17
Gostilna FRANC BUČAR Ljubljana Poljanska cesta 19	Fotograf FRANJO GRABJEC Ljubljana Miklošičeva cesta	GOSTILNA pri »KMETU« Ljubljana Gospodstvska cesta 8	TEREZIJA MARZIDOVSEK-ABELJ pekarna Glince 78 pri Ljubljani	PRVA SLOV. ZIDAR- SKA ZADRUGA V LJUBLJANI r. z. z. o. z. Tržaška cesta	PETER ŠTERK modna trgovina Ljubljana Stari trg št. 18	ALOJZI in ZORMAN trgovina z moko in dežel- nimi pridelki Ljubljana, Stari trg 32
IV. BUZZOLINI trgovina z delikatesami Ljubljana Lingarjeva ulica	GRIČAR & MEJAČ konfekcijska trgovina Ljubljana Selenburgova ulica 8	Restavracija in veletrg. vina IVAN KOČEVAR Ljubljana Gospodstvska cesta 3	ANTON MENCINGER špecerijska trgovina Ljubljana Sv. Petra cesta 42	IVAN RAHNE trgovina z meš. blagom in vinom na drobno in debelo Ljubljana — Moste	IVAN in ANTONIJA ŠTOR gostilničar in trgovec Ljubljana — Vodmat 16	ADOLF ZABJEK gostilničar in mesar Ljubljana Poljanska cesta 55
M. CASERMAN krojaški mojster Ljubljana Sv. Martina cesta 9	FRANC HITTI trgov. s poljedelskimi stroji Ljubljana Sv. Martina cesta	L. KOSTEVC manufakturna trgovina Ljubljana Sv. Petra cesta 4	ŠTEFAN MENCINGER špecerijska in delikatesna trgovina Ljubljana, Sv. Martina c. 10	JOSIP REBEK stavb. in umet. ključavničar Ljubljana Cankarjevo nabrežje 9	KARL in FRANČISKA ŠTRUKELJ mesar Ljubljana, Vodmat 14	ANDREJ ŽUZEK pekarija Ljubljana, Vodmat št. 86
JOSIP ČERTALIČ čevljarški mojster Ljubljana Sv. Petra cesta 47	PETER HUDOBIVNIK krojač Spodnja Šiška 22	FRAN KOLSEK špecerijska trgovina Ljubljana Gradišče šte. 3	ANTON MERHAR pletarska delavnica Ljubljana Sv. Petra cesta 22	F. & E. REMZGAR slikarstvo in pleskarstvo Ljubljana Kolodvorska 18 — Čopova 10	M. TIČAR trgovina papirja in razgled- nic, Ljubljana, Sv. Petra c. 28 in Selenburgova ul. 1	ALOJZI in BETI CERAR gostilna pri »Vinski trti« Ljubljana, Ambrožev trg 1
Specialna trgovina za milinske potrebščine ČADEŽ & BRCAR Ljubljana, Kolodvorska 35	ANA HUTTER ateljje za steznike Ljubljana Dunajska cesta 6	FRAN KOROŠEC strokovni urar Ljubljana Florijanska ulica 31	SNOJ & MODIC manufak. in modna trgovina Ljubljana Prešernova ulica 3	FRANJO REPIČ sodarski mojster Ljubljana Kolizejska ulica 18	MATLIJA TREBAR trgovina s čevlji Ljubljana Sv. Petra cesta 6	JOZE KOPRIVC mesar Ljubljana Šolski drevored
Gostilna FANI in KAROL CENČIČ Ljubljana, Sv. Petra nasip 71	MARIJA IZLAKAR kavarna »MERKUR« Ljubljana Židovska steza	JOSIP in JOSIPINA KOZAK gostilna Ljubljana, Poljanska c. 21	IVAN MOHORIČ krojaški mojster Ljubljana Sv. Petra cesta 3	ADOLF SATTLER čevljarški mojster Ljubljana Novi Vodmat št. 41	AL. TRINK & BERNIK mizarstvo Ljubljana Linhartova ulica 8	ANTON VERBIČ delikatesa in špecerija Ljubljana Stritarjeva ulica
JAKOB ACCETTO SIN inš. Viktor Accetto in drug mestni stavbenik Ljubljana, Tabor 2	ALBINA BOGATAJ-SITAR izdelovalnica perila Ljubljana Židovska ulica 1/II.	MARIJA DERGANČ brivnica in trgovina s starino Ljubljana Frankiščanska ulica št. 10	ALOJZIJA GORJUP gostilna pri »Majarončkov« Ljubljana	Pekarija FRANC MARKIČ Ljubljana Cerkvena ulica 19	PRODAJALNA K.T.D. prej H. Ničman Ljubljana Kopitarjeva ulica 2	FR. in MARGARETA SCAGNETTI gostilna Ljubljana Metelkova ulica 19
IVAN AUGUSTIN mesar in gostilničar Radovljica Gorenjsko	KAVARNA CENTRAL Ljubljana Sv. Petra nasip	MARTIN DRAME Ljubljana Sv. Jakoba nabrežje 29	JOSIP HROVAT mesar in sušilec mesa Radovljica Gorenjsko	FRANC PERC pekarna Radovljica Gorenjsko	PRISTOU & BRICELJ specialni artistični atelje za črko slikarstvo Ljubljana, Aleksandrova c. Hotel »Malič«	FANI SCHIAVA gostilna pri »Starem Tišlerju« Ljubljana Kolodvorska ulica 24
KATI BEGUŠ trgovina z mešanim blagom Ljubljana Vidovdanska cesta 2	Kavarna in restavracija »EMONA« Ljubljana Dunajska cesta	IVAN FIGAR pilarski mojster Ljubljana Hrenova ulica šte. 19	JERNEJ JELENIČ tovarna kisa Ljubljana Stara pot šte. 1	Špecerijska in delikatesna trgovina FRAN PIŠKUR Ljubljana Stari trg šte. 6	Pekarna ANTON PRESKAR Ljubljana Dunajska cesta 5	Mesar FRANC SELAN Ljubljana Ambrožev trg št. 7
TOMAŽ BIZILJ gostilna pri »KOLOVRATARJU« Ljubljana, Pred Škofije	DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE »UNION« Ljubljana — Sp. Šiška	FRANJA FLEGAR gostilničarka Ljubljana Zaloška cesta	Rodbina KOŠENINA mesarija Ljubljana Kolodvorska ulica	Prva dunajska higijenična pralnica in svetlokalnica PIRŠ & ŠIMENC Ljubljana Kolodvorska ulica 8	Krojaški atelje za gospode in dame K. PUČNIK Ljubljana Sodna ulica 3	IVAN SELISKAR urar Ljubljana, Tržaška cesta

Mizarstva lovarna JOSIP SENICA Ljubljana Dunajska cesta Za Beogradom št. 6	Gostilna VIDMAR (TEŽAK) Ljubljana Sv. Jakoba trg št. 5	Prva kranjska vrvarna IVAN N. ADAMIČ Centrala: Ljubljana Sv. Petra cesta 31 Podružnici: Maribor Vetrinjska c. 20 Kamnik; Suta 4	ANA ČERNE gostilna pri Jernjcu Ljubljana Sv. Petra cesta 86	TVRDKA KHAM delikatesna trgovina Ljubljana Miklošičeva cesta	PETER SEMKO L. jugoslovenska barvarija, krznarstvo in strojarstva Ljubljana Križevniška ulica 7	Modni atelje za gospode AND. ŽNIDAR Ljubljana Reber šter. 11 (vhod s Starega trga)
Graverški zavod SITAR & SVETEK Ljubljana Sv. Petra cesta 12	Stavbno podjetje IVAN VIZINTIN Ljubljana Močnikova ulica (Stari Vodmat)	L. BLAS trgovina s ševiji Ljubljana Pod Tranco 1	L. M. ECKER SINOVA umelno kleparstvo in vodovodna instalacija Ljubljana Dunajska cesta	Trgovina s urami, zlatino in srebrnino IVAN PAKIZ Ljubljana Stari trg 20 Ustanovljeno leta 1912	ANTON TURK lastnik higijenskega briv- skega salona V palači »Vasjemne posojilnice« na Miklošičevi cesti Ljubljana	SREČNO NOVO LETO želi PAVEL in MARIJA ŠIMENC pokopališki vrtnar Sv. Križ — Ljubljana
M. Ph. ANTON USTAR lekarinar pri Sv. Petru Ljubljana	MAKS WEISS prvi bakrokodlar Ljubljana Sv. Petra cesta 33	I. ČESNOVAR prodajalna oblek Ljubljana Stari trg	IGNACIJ KESSLER »Pri Janezu« manufakturna trgovina Ljubljana Pogačarjev trg 3	F. PARKELJ plakatiranje, risanje par- ketov, stanovanj in oken Ljubljana Selenburgova ulica 6	JAKOB TERČEK pekarija Ljubljana Breg	VESELO NOVO LETO želi IVAN PIČ LIN Križe pri Trliču
Ivan Arbi, pekarija, Ljubljana, Zvezdarska ulica 4	Karl Ciglar, gostilna pri »Korluc«, Sp. Ši- ška 68	Humar & Stritih, sla- dičarna, Ljubljana, Pred škofijo	A. Kassig, krznarica in izdelovanje čepic, Ljubljana, Židovska ulica 7	Ivan Pengov, podo- bar, Ljubljana, Kolo- dvorska ulica 20	Ivan Srebot, čevlja- ski mojster, Ljublja- na, Ravnikarjeva ul. 15	Karel Vidmar, pekar- na, Ljubljana, Rimska cesta 5
Ignar in Helena Ban- ke, gostilna, Ljublja- na, Sv. Martina c. 8	F. Čuden, trgov. ur in zlatnine Ljubljana, Prešernova ulica 1	Frane Iglič, krojaški atelje, Ljubljana, Ko- lodvorska ulica 28	Viktor Kersika, čvel- ničar in vrtnar, Ljub- ljana, Krojaška ul. 8	Peter Pirelj, pekar- na, Ljubljana, Rečna ulica 8	Josip Starič, pekarna, Ljubljana, Florjanska ulica 25	Marija Volk-Košmeri, izdelovanje drož (kvasa) Ljubljana
Miroslav Bivle, knji- govarstva in karto- naže, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29	Kajo Dolič, dragu- jar-zlatare, Ljubljana, Hilšerjeva ulica 4	Minka Inkret, gostil- ničarka, Ljubljana, Karunova ulica 10	Josip Maček, gostilna, Ljubljana, Krojaška ulica 8	Frane Pirš, kolarski mojster, Ljubljana, Trnovska ulica 25	Herman Škofič, gos- tilna »Koroški dom«, Ljubljana, Poljanska cesta 11	Frane Živer, gostilna, Ljubljana Rimska cesta 17
Peter Bizjak strojno mizarstvo, Ljubljana, Spodnja Šiška	Ivana Dolničar, Bufet »Tivolci«, Laternanov drevored, Ljubljana	Kavarna »Jadranc« Ljubljana Turjaška trg 6	Frane Pajk, knjigovez, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 25	Foto Atelje L. Pogačnik, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3	Edvard Škopek, urar Ljubljana Mestni trg 8	VESELO NOVO LETO! M. SEDEJ-STRNAD modni salon Ljubljana Prešernova ulica 3
Trafika Bial-Hribar- Zlatič, Ljubljana, Du- najska cesta 12	Aloja Fuchs, juvelir, Ljubljana, Selenbur- gova ulica 6	Marija Kahné, gostil- na »Mali Triglav«, Spodnja Šiška	K. Pečenko, trgovina z usnjem, Ljubljana, Sv. Petra cesta 13	Iv. Ravulhar, urar Juž. žel., trgovina z zlatino in srebrnino, Ljublja- na, Sv. Petra cesta 44	Restavracija pri »Rožic« Amalija Šnid Ljubljana	VESELO IN SREČNO NOVO LETO želi ANTON SMOLE železolivarna Dobrova pri Ljubljani

Veselo in srečno novo leto želi
Franc Jager
tapetnik in dekorater
Ljubljana, Kolodvorska ulica 27

Veselo novo leto 1924
želi **M. Dolničar**
restavrater na glavnem
kolodvoru v Ljubljani

Vsem cenjenim odjemalcem,
prijateljem in znancem želi
srečno in veselo novo leto
parfumerija **Strmoli**
Ljubljana, Pod Tranco 1

Veselo novo leto želi
Vojnovič & Comp.
elektrotehnični zavod
Ljubljana, Dunajska cesta

Srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem
in znancem, ter se priporoča za obilen
obisk manufakturna trgovina
J. Tomšič Ljubljana, Sv. Petra cesta 38

odporno društvo slepih v Ljubljani, Wollova
ulica 12 se iskreno zahvaljuje vsem p. n. daro-
valcem leta 1923, ki so se spomnili zmede bednih
nujbednejših, to je slepih, ter želi vsem
srečno in veselo novo leto
in prosi nadaljnje naklonjenosti. Za odbor:
G. F. Juršek, predsednik

Telefon interurban št. 113
Srečno novo leto 1924
želi **Jadran**

izvozna in avoza družba z o. z. Dunajska cesta št. 9
Zaloge: specijalnega in koronjainega blaga, slad-
karija, petroleja itd. — Zahlevajte ponudbe!

**Veselo in srečno
novo leto**
želi **M. Srebotnjak**
prodajalec avr
Ljubljana, Kolodvorska ulica 31

**VESELO
NOVO LETO**
želi
LUKA AHACIČ
strojno mizarstvo
Ljubljana
Hrenova ulica 8

**VESELO
NOVO LETO**
želi
IVAN AMBROZ
krojaški mojster
Via — Glance
Ločnikarjeva ul. 251 in 74

**VESELO IN SREČNO
NOVO LETO**
želi
FRANC BABIČ
trgovina s specijalnim bla-
gom, spiritom in mnogo-
vrstnim žganjem
Ljubljana

VESELO NOVO LETO
želi
FRANC BAR
pisalni stroji
Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 5

**VESELO
NOVO LETO**
želi
IVAN BOGATAJ
koncesionirano elektro-
tehnično podjetje
Ljubljana
Kongresni trg 10
poleg Nunske cerkve

F. DOLENC, KRANJ
in podružnici
Kranj in Gorice
**VESELO
NOVO LETO**
vsem cenjenim
odjemalcem.

**IVAN BRUNCIČ &
REBERNIK**
pleskarja in litarja
Ljubljana
Karol Kotnikova ul.
želi
vsem cenj. naročnikom,
prijateljem in znancem
**SREČNO
NOVO LETO 1924!**

**VESELO
NOVO LETO**
želi
**KAVARNA
»EVROPA«
PTUJ**

**VESELO IN SREČNO
NOVO LETO**
želi cenj. odjemalcem
FERENC in FUCHS
stavbna in galanterijska
kleparja
Ljubljana, Mirje 2

IVAN KRAVOS
konjske opreme,
usnjate torbice,
gonilni jermeni
Maribor
Aleksandrova cesta 13
Telefon
int. 207

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO**
želi
MARTIN ZURAN
sobni slikar
Ljubljana, Mestni trg 12

**VESELO IN SREČNO
NOVO LETO**
želi
**FRANC
SUHADOLNIK**
krojaški mojster
Glince 74

IVAN ZUPANČIČ
izdelovatelj metel
Ljubljana, Krvnikova ul. 3
vošč. vsem svojim
cenj. odjemalcem
**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO!**

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO**
želi cenj. gostom
in obiskovalcem
KINA TIVOLIC
RUDOLF BISCHOF
sladičarna in bu-
fet KINO TIVO-
LI, LJUBLJANA.

**VESELO IN SREČNO
NOVO LETO**
želi
IVAN KRIŽNAR
krovski mojster
Ljubljana
Hrenova ulica 9

ANTON MÜLLER, star.
veletrgovina z vinom
Domžale
želi vsem cenj.
odjemalcem
**VESELO
NOVO LETO!**

Konzervna tovarnica
»GLOBUS«
Vrhnika pri Ljubljani
vošč. vsem cenj.
odjemalcem
**VESELO IN SREČNO
NOVO LETO!**

Tvrška
F. & I. GORIČAR
»PRI IVANKI«
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 20
želi
**VESELO IN SREČNO
NOVO LETO 1924**

**Veselo in srečno
novo leto 1924**

želi vsem velecejenim gostom
prijateljem in znancem
restavracija Južni kolodvor
Zagreb
Zofija Krvarič-Slanović

Zvonolivarna Int. I. & H. Bühl
Maribor, Motherjeva ulica 15
se priporoča in želi vsem vlč. župnim uradom
in vsem svojim cenjenim odjemalcem
srečno novo leto

**Srečno in veselo
novo leto**

želi vsem svojim cenjenim gostom,
prijateljem in znancem
Josip in Leopoldina Mastnak
restavrater hotela »Ston«, v Ljubljani

Srečno novo leto
vsem cenjenim odjemalcem
veletrgovina usnja
tvrdka Brata Moskovič

Stalno skladišče ribje masti (fištrana) in degrasa

Srečno in veselo novo leto
1924 **L. Gerkman**
trgovina z usnjem
Ljubljana, Sv. Petra cesta 71

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim p. n. odjemalcem
družba »Zora«
Ljubljana, Dunajska cesta 33

Srečno novo leto

želi in se priporoča

A. Sušnik, trgovina z železnino
Ljubljana, Zaloška cesta.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem in prosi za nadaljno naklonjenost modna trgovina
T. Eger, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2

Veselo novo leto

želi Josip Jug

pleskar in ličar, sobo- in črkošlikar
Ljubljana, Rimska cesta 16
Moste, Zaloška cesta 67

Veselo novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem

Jos. Omerza

trgovina papirja na veliko in malo
Ljubljana, Dunajska cesta 6, I. nadstr.
Hiša lekarne dr. Piccoli

Tvrška Franc P. Stare
& Jožef Starič

sobno slikarstvo, želi

**srečno in veselo
novo leto****Veselo in srečno novo leto**

želi Ivan Ogrin

stavbeno podjetje

Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 8

Veselo novo leto

želi M. Rosner & Co nasl., Viktor Meden
veležganjarna, Ljubljana, Celovška cesta

Srečno novo leto

želi Karol Prelog

trgovina galanterije, bombaža, volne in sukanca
Ljubljana, Stari trg 12 in Sv. Jakoba nabrežje 11

Vsem cenjenim damam, prijateljcem in znancem

Zdenka Rodič
mouai atelje

srečno in veselo
novo leto Ljubljana,
Miklošičeva cesta 10

Srečno novo leto

želi tvrška Lavrenčič & Co.

lesna industrija in trgovina
Ljubljana, Dunajska cesta 47

Vsem cenj. dobaviteljem, odjemalcem, prijateljem in znancem vošči

srečno in veselo novo leto

J. Menart, trgovec, Domžale

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem

Ignac Zargi

Ljubljana

Sv. Petra cesta 3

ter se jim priporoča v nadalje

**Srečno in veselo
novo leto**

želi vsem cenjenim naročnikom

tvrška Brata Eberl nasled.

Martinc, Cerne & Co., d. z o. z.

pleskarstvo in črkošlikarstvo, Ljubljana

Svojim cenjenim naročnikom želi

srečno novo leto

Cernak & Co.

špecerijska trgovina, Ljubljana

Tvrška

A. & I. Sotelšek
v Kamniku, želi
vsem svojim cenj. odjemalcem, znancem in prijateljem
veselo in
srečno novo leto

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim članom
in cenjenim odjemalcem

Gospodarska zveza**Srečno novo leto**

Anton Bokal

želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem
in znancem, ter se priporoča
za nadaljna naročila

pokladalec parketov
Ljubljana,
Rimska cesta 13

**Srečno, uspešno
novo leto 1924**

vsem cenjenim odjemalcem

tvrška R. Bunc in drug, Ljubljana
Celje, Maribor

„Meraki“

vošči vsem svojim cenjenim odjemalcem

veselo in srečno novo leto

Medić, Rakovec & Zankl

družba z omejeno zavezo, Ljubljana

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
ter vsem prijateljem in znancem

Franc Dolinar, pekarija, Pred Škofijo 11

Srečno in veselo novo leto

svojim cenjenim naročnikom in odjemalcem želi tvrška

Sirc & Rant, Kranj

trgovina s kolonialnim blagom in deželni pridelki

The Rex Co.

Ljubljana, Gradišče 10

želi vsem cenjenim odjemalcem

Ideal Erika

Telefon 268

srečno in veselo novo leto**Veselo in srečno novo leto**

1924 želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Jakob Kavčič, nasl. Jean Schrey-a

parna pekarna Ljubljana, Gradišče 5. Telefon 158

Srečno in veselo novo leto!

Grand hotel „Union“ v Ljubljani

Hotel, kavarna, restavracija, vinska klet itd.

Srečno in veselo

novo leto želi

vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem

Jos. Senica, trgov.

Domžale

Srečno novo leto!

Hrovat & Komp.

Tovarna kranjskega lanenega olja in
firneža, Ljubljana

Srečno in veselo novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem

Antonija Pibernik

Vrhnjski paviljon, Ljubljana, Vodnikov trg

Srečno in veselo novo leto

želita svojim cenjenim gostom

Jernej in Fanka Cerne

hotel „Strukelj“ Ljubljana

Veselo novo leto

želi svojim cenj. odjemalcem konfekcijska tovarna

Fran Derenda & Cie.

Ljubljana, Emonska cesta 8, Erjavčeva cesta 2

Srečno in veselo novo leto!

T. Mencinger, Ljubljana

Resljeva cesta 3 in Sv. Petra cesta 43

Veselo in srečno novo leto

želi svojim cenj. naročnikom in prijateljem

Tone Malgaj

pleskar, sobo- in črkošlikar

Ljubljana, Kolodvorska ul. 6 in Celovška c. 121

Naročila sprejema v Kolodvorski ulici 6

Srečno novo leto

manufakturna
trgovina

želi

Marija Rogelj

Ljubljana

Lingarjeva ulica

Svečarna J. Kopač & Co.

Ljubljana, Gosposvetska cesta 90

želi vsem cenj. odjemalcem in č. cerkv. oskrbništvom
prav srečno novo leto!

Franc Lavtižar, mesar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 83

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
in znancem

srečno in veselo novo leto**Kavarna Evropa in Kolodvorska**

restavracija Zidani most

Anton in Terezija Tonejc

vsem cenjenim gostom in prijateljem

srečno novo leto!**Srečno in veselo novo leto**

vošči svojim cenjenim
odjemalcem in se za na-
daljna naročila priporoča

Matija Andlovic

mizarstvo, Ljubljana

Vidovdanska cesta 6

Srečno novo leto

vsem cenjenim naročnikom

Carinsko-posredniški in

špedicijski biro „Grom“

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41

Srečno novo leto 1924

želi cenjenim odjemalcem in svojim prijateljem

Franc Cerar d. z o. z.

Tovarna slamnikov in klobukov, Domžale

Veselo novo leto!

Ing. Rudolf Willmann

Strojnostavbena delavnica

Ljubljana, Slomškova ulica 3

Centrala
Ljubljana
Kongresni trg 3.

Anončna in reklamna družba z o. z.
ALOMA COMPANY

Zastopstva v vseh večjih inozemskih mestih.

Podružnica
Beograd
Vasina ul. 21.

Veselo in srečno novo leto
želi **Stanko Florjančič**
veletrgovina z železnino
Ljubljana, Sv. Petra cesta 35

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem
tvrdka „Svetla“ d. d.
Ljubljana

Srečno novo leto!
O. Žužek, Auto-tvrdka
Telefon 461
Ljubljana, Sodna ulica 11

Uprava hotela „SLON“
V Ljubljani želi vsem svojim
veterenjenim gostom prijateljem in
znancem obilo sreče
v novem letu 1924

Veselo in srečno novo leto!
Reicher & Turk
menjalnica
Ljubljana, Prešernova ulica.

Spedicija in carinsko posredništvo
Lud. Ševar vd. v Rakeku

želi vsem svojim cenjenim klientom
srečno, veselo novo leto 1924!

SREČNO NOVO LETO 1924
želi
FRANC MARINCIC
stavbno podjetje
Viš — Glince Stev. 207

SREČNO IN VESELO NOVO LETO!
Gostilna pri
„MOSTICKU“
Pot v Rožno dolino
IVANA MIKLAČIČ

Gostilna
ROZA in JOZE COTIČ
Sv. Martina cesta
vsem cenjenim gostom
prijateljem in znancem
prav

SREČNO IN VESELO NOVO LETO!

VESELO NOVO LETO
želi
MIHAEL VINTAR
trgovina s špecerijo
in delikatesami
Novomesto

VESELO NOVO LETO
želi
FRANC ERJAVEC
pri zlati lopatic
trgovina z železnino
Ljubljana
Valvazorjev trg 7

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
želi vsem
cenj. naročnikom
RUDOLF MOHAR
tapetnik, Ljubljana
Gospodarska cesta 6
Martinska cesta 10

Ljubljanska gradbena družba
z omejeno zavezo v Ljubljani
Rimska c. 13, se priporoča in želi
srečno novo leto!

Veselo in srečno novo leto
želi vsem cenjenim gostom,
prijateljem in znancem ter se
obenem zahvaljuje za dosednji obisk
in se priporoča za nadaljno naklonjenost
Leon in Fani Pogačnik
Kavarna in gostilna, Kolodvorska ulica 29

Srečno in veselo novo leto
želi
VILJEM BIZJAK
parna pekarna in zaloga keksov
Ljubljana, Gospodarska cesta 7

Veselo novo leto 1924
želi **P. J. Klefisch**
Ptujski SHS
izvoz jaje

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
želi
FRANC SMOLE in Sin
ključavničarstvo
Ljubljana 7 — Sp. Šiška

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
želi vsem svojim cenj.
naročnikom, znancem
in prijateljem
FRANC HIMMELREICH
krojaški mojster
Ljubljana, Pred Škofijo 9

VESELO IN SREČNO NOVO LETO
želi vsem svojim
cenj. naročnikom
PAVEL POGLAJEN
krojaški mojster
Ljubljana
Novi Vodmat 7 A

VESELO NOVO LETO
želi
T. NOVOTNY
izdelovanje prvovrstnih ke-
ksov, vsakovrstnih slaščic,
medic, desertnih bombonov,
umetno izdelanih
nastavkov l. t. d.
Ljubljana
Opekarska cesta št. 26

VESELO NOVO LETO 1924
vam želi
KOLINSKA TOVARNA
KAVNIH PRIMESI
Ljubljana

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
želi vsem od-
jemalcem in znancem
IVAN in Marija MARINSEK
konjski mesar
Glince 28, Kopitarjeva ul. 1

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1924
LOVRO PICMAN
kleparstvo
in
vodovodna inštalacija
Ljubljana
Str. ulica 29

Vsem cenjenim odjemalcem
SREČNO IN VESELO NOVO LETO
tvrdka
JANKO POPOVIC
Ljubljana
Cesta v Mesini log 15

SREČNO NOVO LETO
želi vsem cenj. gostom
IVAN in ROZI HERZOG
restavracija pri „Levuc“
Ljubljana

IVAN in FRANCISKA JANEŽ
mesarija
Ljubljana, Solaki drevored
želi vsem cenjenim
odjemalcem, znancem
in prijateljem

SREČNO IN VESELO NOVO LETO!

PIVOVARNA „UNION“
D. D. V LJUBLJANI
želi
SVOJIM CENJENIM
ODJEMALCEM

SREČNO NOVO LETO!

VESELO NOVO LETO!
želi
MIHAEL PETERNEL
čevljarstvo
Sp. Šiška

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
želi vsem znancem in
prijateljem
TOMO in IVANKA MAJER
kolodvorska
okrepčevalnica
Grosuplje

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
želi
TEREZIJA MARINKO
trgovina z mešanim blagom
Ljubljana
Prisojna ulica 7

VESELO IN SREČNO NOVO LETO
želi vsem cenjenim od-
jemalcem, prijateljem in
znancem, ter se priporo-
ča za nadaljno naklo-
njenost
MATEVŽ in JULIJA KRUSIČ
mesar in gostilničar
Ljubljana
Zelena jama

VESELO NOVO LETO!
FR. PODGORŠEK & J. BOLHAR
usnjarna
Vir pri Domžalah

VESELO NOVO LETO 1924
želi
FRANC SZANTNER
Ljubljana
Ambrožev trg 40

SREČNO NOVO LETO
želi
IVAN in FRIDA TRIPLAT
gostilna pri
STAREM FISLERJU
Ljubljana
Kolodvorska ulica

SREČNO NOVO LETO 1924
želi vsem svojim cenjenim
naročnikom in odjemalcem
JOSIP PRESEREN
čevljarstvo
Šiška — Ljubljana
Celovška cesta 82

SREČNO NOVO LETO
želi vsem svojim cenj.
odjemalcem in prijateljem
JOSIP in ROZI PRIMC
mesar in prekaljevalec
Ljubljana
Delarska alia 8

VESELO NOVO LETO
želi
IVAN SLOKAN
mestni zidarski mojster
Ljubljana
Študentska ulica št. 7

VESELO NOVO LETO!
SIEGEL & Drug
d. z. o. z.
tiskalnica platnenega
in bombužnega blaga
Svitavy C. S. R. — Wien
Ljubljana
Dunajska cesta 51

VESELO NOVO LETO
želi
JOZEF KEBER
mesar
Ljubljana
Sv. Martina cesta 12

SREČNO NOVO LETO
želi optik in urar
F. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Veselo novo leto
želi
Jos. Cihlař
betonska tvornica
Ljubljana, Vodovodna a. l.

Veselo novo leto!
»Keramika«
Tovarna peč. štedilnikov,
kamenine in samostnih iz-
delkov.
J. KLEMENCIC
d. z. o. z. — NOVOMESTO

SREČNO novo leto 1924
želim vsem in še posebej
vsem cenj. damam in ma-
micam, ter se priporočam
za nakup otroških vozičkov,
vsem cenj. šiviljam ter se
priporočam za nakup najnu-
vejših šivalnih strojev; vsem
cenj. gospodom, mladim in
starim, ter se priporočam
za nakup dvokoles in mo-
torjev. — Vsem, ki pa imajo
dvokolo in pnevmatiko v
slabem stanju, pa še to,
da bo v novem letu ceneje
pri: TRIBUNA F. B. L., to-
varna dvokoles in otroških
vozičkov, Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4.

VESELO NOVO LETO
IVAN LAVRIC
trgovina — CERKNICA

Srečno, veselo novo leto 1924

želi vsem cenjenim obiskovalcem
kino „Ljubljanski dvor“

NARUČAJTE »SLOVENC«

Srečno novo leto

vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem
želi tvrdka

Mihael Omahen, Višnjagora

Vsem cenjenim obiskovalcem
kavarne „Zvezda“, restavracije, vinske kleti
želi

prav srečno novo leto

ter se priporoča za naklonjenost cenjenim
gostom tudi v bodoče. Priporoča posebno
novo ustanovljeno vinsko klet in kegljišče.

Z vsem spoštovanjem

Fran in Roza Krapež

Ljubljana, Kongresni trg.

Srečno novo leto

želi
Teodor Korn, klepar
Ljubljana, Poljanska cesta 8

Pridobivajte novih naročnikov!

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim
cenjenim naroč-
nikom ter se jim
istovčasno zahvaljuje za njih zaupanje
in naklonjenost. — Naročila za vsako-
vrstna stavbena dela se sprejemajo na
Sv. Petra cesti 23 in v Linhartovi ulici 9.

Stavbno podjetje

Andr. Černe, Ljubljana.

V prometni gostilni tik Ljubljane je prosto mesto pošt. natakariče na račun, ali tudi za dvo sestrski prijateljici za OD-DAJO gostilne. — Naslov pri upravi lista. 37

Na HRANO in STAN
se sprejmeta pri boljši družini 2 mlajši dijakinji ali dijaki. Klavir na razpolago. Vprašati se: Gradišče št. 2, I. nadstropje, levo. 36

SAMICA (BENEŠKI GATER)
nova, z vso opremo takoj naprodaj nova konstrukcija, za dinarjev 30.000. Ljubljana, Prule št. 8. 42

Celjska opekarna

Tem potom naznanjam, da sem s 1. jan. 1924 zopet prevzela v lastni obrat svojo opekarno v Spodnji Mudi in prosim, da naslovite vse dopise in naročila na moj naslov

Celjska opekarna
Oiga Jesenko (Unger - Uilmann)
Celje, Raziagova 4.

LEPO POSESTVO

v Podjurski dolini na Koroškem, NAPRODAJ. — 40 orolov arondiranega sveta. Vprašanja na: SMREČNIK Jernej, Železna Kapla. 16

Premog (trbovelski) drva

trda in mehka, žagana in capljena, stalno v zalogi. Premog in drva dovažamo tudi v VREČAH. Naročila sprejema **H. PETRIČ, LJUBLJANA** Gospodarska cesta št. 18. Telefon 343. 44

Poravnalnik

(Abichtmaschine) 50 cm širok nov stroj, se takoj prodaja za 12.000 Din. Ljubljana, Prule št. 8. 44

Otvoritev novega modnega salona!

Viljudno naznanjam, da otvorim dne 2. januarja 1924 v prejšnjih Kirbiševih lokalih

na Kongresnem trgu 8
prvovrstni modni salon

ter se cenjenim damam odano priporočam.

S odličnim spoštovanjem

Marija Götzl, modni salon, Židovska ulica 8.

Šivalne stroje

Excella

načinješi Za
izdelavek Novo leto
kupite 10%
najceneje popusta
pri trdnici

J. Gorec, Ljubljana
Palaca Ljublj. kreditne banke.

1924

1924

VESELO NOVO LETO

želim vsem velenjenim gostom, prijateljem in znancem

PETER IN JOSIPINA KOSAK
restavracija

Ljubljana, Krekov trg št. 11

Srečno in veselo novo leto 1924

želi

A. ROJINA & KOMP.

stavbeno in umetno mizarstvo, tovarna

LJUBLJANA

Slomškova ulica 16 - Kolodvorska ul. 8

Prav srečno novo leto

1924

želi vsem cenj. naročnikom

knjigoveznica K. T. D.

Veselo in srečno novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem trdnica

Ložar & Bizjak

Ljubljana, Sv. Petra cesta

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

ŽELIM VSEM CENJENIM GOSTOM IN OBISKOVALCEM

HOTELA LLOYD

LJUBLJANA, SV. PETRA C.

MARIJA TAUSES

Veselo in srečno novo leto

1924

želim vsem svojim cenjenim gostom, prijateljem in znancem

Aleš in Rezi Zalaznik

Restavracija pri št. 6 v Ljubljani

Jovdka

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

želi vsem svojim cenj. odjemalcem in prijateljem
srečno in veselo novo leto

DVA DO TRI PRVOVRSTNE

štukaterje sprejmemo takoj

»SLOGRAD«, Ljubljana.

Srečno in veselo novo leto

želi

vsem cenjenim odjemalcem trdnica

Stele & Pielick

trgovina sadja, Ljubljana, Pogačarjev trg

PREKLIC.

Preključem, kar sem govoril o Mariji Zorman, da je nezvesta svojemu možu.
BINTER IVAN.

PRIMARIJ

Dr. Minar

ordinira od 1. jan. 1924
na Kongresnem trgu 10
(Dvorni trg 1).
TELEFON št. 280.

VOLNENE

PLETENINE

pod tovarniško ceno, RAZ-
PRODAJA dokler traja za-
loga. — »TEKSTILA«, dr.
z o. z., na Zgošči, p. Lesco.

Prodajam KREDENCO

za obednico, različno pohi-
stvo, omare, cline, možko
obleko, čevlje itd. — Poizve
se: Rečljova cesta 31/III, od
10. ure dalje. 8246

LES NAPRODAJ!

193 lepih DEBEL, večinoma
borovih, že posekanih, je
NAPRODAJ pri podružnici
sv. Tilna v Repnjah. Pose-
kana debela leže v ravnini
ob lepi poti. Kupci naj svoje
zanje obvezne pismene po-
nudbe pošljejo do 20. jan.
na župni urad v Vodcah,
nad Ljubljano. 14

Bencin - motor

7-8 HP, skoro nov, češke-
ga tipa, v najboljšem stanju,
na vozu, se takoj PRODA
za 10.000 dinarjev. — Ljub-
ljana, Prule št. 8. 43

Viljudno naznanjam cenj. občinstvu, da

otvorim trgovino z meš. blagom

dne 3. t. m. v Spodnji Šiški, Sv. Jerneja c. 57
pod firmo:

M. KOVAČIČ

Zagotavljam, da bom cenj. odjemalce postregel točno z
dobrim blagom po nizkih cenah ter se priporočam

M. KOVAČIČ.

Pozor!

Železolivarna Anton Smole

Dobrova pri Ljubljani

Izdeluje vsakovrstne dele za
stroje iz mehke sive litine. Vlija
cevi za centralno kurjavo
(Rippenrohre). Sprejemajo se dela
iz aluminija in medi. Vse po
zelo ugodnih cenah.
Preskrbim tudi izdelavo modelov.

Halo!

Praden kupiš, oglej si izložbo pri
A. Sinkovic nasl. K. Soss

Prodaja do konca meseca z
10-20% popusta

Priporočam se nakup najboljših

FAFF

šivalnih strojev

15 letn. jamstvom. Prodaja na obroke.
Solidne cene! - Dobe se la pri trdnici

Ign. Vok, Ljubljana

Podružnica v Novem mestu
Zastopniki se sprejmejo!

Bratje Wurm

Praga VII.

Ekonomizacije parnih kotlov in izolacije
cevi po patentu „Wurm“.

Velika prihrana premoga,

neznatni nabavni stroški.

Proračuni in obiski inženjerja brezplačni.

Zastopstvo za SHS:

Ing. Rind, Freund i Dresner

d. d. za industr. uređaje, Zagreb,

Zrinski trg 1/IV.

Chiribiri-automobili-Torino

Elegantni štirisedežni vozovi, 19 HP promptno

Chiribiri tipa Monza

10 do 50 HP, najnovejši model 1924.

Brzina na uro 120 km.

Kratki dobavni rok.

Glavno zastopstvo:

American Import Co.

Maribor

Koroška cesta 24.